

Møteinnkalling Bystyret

Møtested: Bystyresalen, Gamlebyen
Tidspunkt: 27.03.2008 kl. 17:00

Eventuelle forfall meldes til Anita Simensen, telefon 69 30 62 92,
e-post ansi@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Før behandling av sakskartet vil det bli utdeling av HMS-pris

Sakliste

	Side
PS 27/08 Referatsaker	1
PS 28/08 Forslag til reguleringsplan for del av Søgård - gnr 124, bnr 1 - Saltnes - Onsøy Forslagstiller: Envinor AS på vegne av Søgård AS	5
PS 29/08 Forslag til reguleringsplan for boligområde B305 Lunde - Kråkerøy Forslagstiller: Envinor AS	15
PS 30/08 Forslag til Landbruksplan 2007 – 2018	27
PS 31/08 Høring av transportetatens forslag til Nasjonal transportplan 2010-2019	31
PS 32/08 Oppfølging av søknad om belønningsordning for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk	39
PS 33/08 Evaluering av Trafikkplan Gamlebyen 2008	45
PS 34/08 Rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre - Fredrikstad kommunes høringsuttalelse	57
PS 35/08 Kommunalteknisk infrastruktur i private byggefelt	67
PS 36/08 Høring om læreplan for religion, livssyn og etikk i grunnskolen	71
PS 37/08 Kiæråsen barnehage - endrede økonomiske forutsetninger etter 2. anbudsrunde	77
PS 38/08 Kongsten friluftsbad - endring i rehabiliteringsplanen	83

PS 39/08	Sak om Fredrikstad Kinos utleiescene	87
PS 40/08	Justering av finansstrategien – anleggsobligasjoner	91
PS 41/08	Konstituering i stilling som rådmann	95
PS 42/08	Interpellasjon: Oppstart med kontinuerlig Gamlebyen ferge	97

Fredrikstad, 04.03.2008

Eva Kristin Andersen
ordfører

PS 27/08 Referatsaker

RS 5/08 Årsmelding 2007 – Gamlebyutvalget

RS 6/08 Endringer i kostnader - Gressvik barnehage *Hastesak i FSK 28.02.08*

Formannskapetets vedtak 28.02.2008:

1. Budsjett for rehabilitering/utvidelse av Gressvik barnehage styrkes med 1,8 mill. kroner ved omdisponering av midler avsatt til Kjølstad barnehage.
2. Vedtaket fattes i henhold til kommunelovens § 13 utvidet myndighet i hastesaker. Jmf. Delegeringsreglementet 1.2.3.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2003/11513
Dokumentnr.: 29
Løpenr.: 13784/2008
Klassering: SØRGÅRDEN ØST
Saksbehandler: Torill Nilsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Planutvalget	13.03.2008	18/08
Bystyret	27.03.2008	28/08

Forslag til reguleringsplan for del av Søgård - gnr 124, bnr 1 -Saltnes – Onsøy. Forslagstiller: Envinor AS på vegne av Søgård AS

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Planutvalget å avgi slik innstilling til Bystyret:

I medhold av plan- og bygningslovens §27-2 godkjennes det fremlagte forslag til reguleringsplan for Del av Søgård i Saltnes, plankart datert 17.07.07 sist rev.16.01.08 med bestemmelser datert 17.07.07, sist revidert 19.02.08 med følgende endring av bestemmelsene § 3.1 fritidsbebyggelse, avsnitt 7, første setning:

Samlet bruksareal (T-BRA) for fritidsbolig skal ikke overstige 80m² og maksimal fasadelengde ikke overstige 12m.

Fredrikstad, 22.02.08.

Sammendrag

Forslag til reguleringsplan for Del av Søgård i Saltnes ble i henhold til delegert myndighet den 24.10.07, sak nr 1999/07, vedtatt utlagt til offentlig ettersyn.

Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for fritidsbebyggelse.

I kommuneplanens arealdel er området vist som "framtidig område for fritidsbebyggelse" og formålet er således i samsvar med overordnet plan.

Fylkesmannens miljøvernavdeling og fylkeskommunen kom med sterke faglige råd vedr. hyttestørrelsen ved offentlig ettersyn.

Vedlegg

1. Oversiktskart
2. Plankart datert 17.07.07, sist revidert 16.01.08
3. Reguleringsbestemmelser, datert 17.07.07, sist revidert 19.02.08
4. Planbeskrivelse datert 16.01.08

Vedlegg til bystyret

1. Oversiktskart
2. Plankart datert 17.07.07, sist revidert 16.01.08
3. Reguleringsbestemmelser, datert 17.07.07, sist revidert 16.01.08

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Dokumenter i henhold til dokumentliste.

Saksopplysninger

Planområdet begrenses av boligbebyggelse langs RV 116 i vest og ellers mot jord- og skogbruksområde. Området ligger på et vestvendt høydedrag ca. 650m fra sjøen og består av skogområde og fjell med glissen furuskog. Adkomsten til området vil skje ved en oppgradering av dagens adkomst til de eksisterende boligene som ligger til RV 116. Statens vegvesen har varslet igangsetting av reguleringsplan langs RV 116, Saltnesveien. Hensikten med planen er å tilrettelegge for gangvei mellom kommunegrensen til Råde og Kjærre. Planområdet for hyttebebyggelsen er tatt med ned til dagens RV 116 for å sikre god adkomst til hyttefeltet. Statens vegvesen hadde kommentarer til kryssløsningen og planen er nå endret i henhold til disse.

Det er planlagt utbygging av 32 fritidsboliger i en etasje innenfor byggeområdet. Kommuneplanens arealdel angir størrelse på fritidsboliger for eksisterende bebyggelse. Utbygger ønsker å få behandlet forslaget med arealer for fritidsboliger med større areal enn det administrasjonen har gitt signaler om. Det er foreslått å øke bruksarealet fra 80m² til 105m² og fasade lengden fra 12 til 14 m. I tillegg kommer uthus på 15m² slik at det totale bruksarealet blir 120m². Grunnen til dette, er i følge forslagstiller, et behov og krav i markedet som skal dekke behovet til en stor familie med de fasiliteter som kreves i moderne fritidsboliger.

I planforslaget er det avsatt areal til etablering av felles renovasjonspunkt R1 og området R2 er avsatt til trafostasjon. Det er i det reviderte forslaget medtatt to områder for anlegg i grunnen, R3 og R4. Dette som en følge av Teknisk Drift krever magasinerings av vann og fordrøyning av avløpet fra fritidsbebyggelsen. I tillegg er det angitt i reguleringsbestemmelsene, at det ene området for anlegg i grunnen, eventuelt kan inneholde gasstankanlegg.

Alle veier innenfor planområdet anlegges som private veier. Rundt store deler av utbyggingsområdet er det avsatt et ca. 30m belte for jord- og skogbruk. Det er avsatt areal til et gjennomgående friluftsområde/grønt korridor som skal opparbeides med en enkel tursti for å sikre allmenn ferdsel. Korridorene går over de høyest beliggende områdene for å verne om disse og ikke gi bebyggelsen for mye eksponering i landskapet. Dette området er utvidet noe etter offentlig ettersyn. Innenfor planområdet er det en eksisterende hytte som inngår i planen.

Området er spesielt nevnt i kommuneplanens tekstdel: *Det må bli et vilkår at det høyeste partiet ikke kan bebygges for at hytter ikke skal eksponere seg for mye i landskapet.* Det høyeste punktet er kote 42, mens den øverste bebyggelsen er lagt på kote 41 og vil nok bli synlig fra sjøen. I den forrige kommuneplanen var området orientert i nord-syd retning og lå noe lavere i terrenget. I den nye kommuneplanen er området endret og ligger nå i øst-vest retning mot høydedraget, noe som fører til at hyttene nødvendigvis må bli noe mer eksponert. Planforslaget har vært utlagt til offentlig ettersyn i tiden 09.11.07 til 11.12.07. I forbindelse med det offentlige ettersynet har det innkommet uttalelser fra følgende:

Fredrikstad kommune v/Park og idrett

Viktig at hyttene får terrengtilpasning uten å bli ruvende for de som ferdes i terrenget og på sjøen.

Kommentarer: Dette er forhold som forslagstiller har forsøkt å ivareta.

Wenche B. og Geir Helgeland

De mener at felles parkering vil være et større og uforholdmessig inngrep i terrenget og er mer skjemmende enn parkering på hver enkelt hytte. Felles renovasjonspunkt bør ha krav til god arkitektonisk og estetisk utforming.

Kommentarer: Det er i planforslaget ikke lagt opp til felles parkering. Reguleringsbestemmelsene § 7 fellesområde ivaretar det andre punktet.

Fredrikstad kommune v/barnas talsperson

Støtter tidligere uttalelser fra Manstad lokalsamfunn og Statens vegvesen. Hensyn til myke trafikanter, særlig barn, må ivaretas.

Kommentarer: Dette er forhold som er forsøkt ivaretatt i planforslaget.

Fredrikstad kommune, prosjektadministrasjonen

Det er ikke kapasitet på kommunalt vann- og avløpsanlegg. Overvann må håndteres lokalt. Plassering av renovasjonspunkt aksepteres.

Kommentarer: Dette er forhold som ivaretas i en detaljprosjekterings fase i dialog med kommunens prosjektadm. Områder for anlegg i grunnen er medtatt i planen mht. dette.

Østfold fylkeskommune

Forslaget innebærer en relativ tett utnyttelse. Det bør vurderes om noen av de høyest beliggende tomtene bør fjernes. Sti bør opparbeides – sti som markerer allmenn ferdsel. De påpeker hyttestørrelsen og er redd for at det i dette området kan oppstå interesse for å endre formålet på enkelttomter til permanent boligformål. De mener at en begrensning i hyttestørrelsen kan være et virkemiddel i denne sammenheng. Anbefaler at Fredrikstads normer for hyttestørrelser følges. På grunn av høy utnyttelse bør det vurderes om det skal settes av et område for lek. Kulturminneinteressene er ivaretatt. Planen kan egengodkjennes.

Kommentarer: Planområdet er godt trukket tilbake fra sjøen og er svært lite eksponert fra riksvegen og sjøen. Interne veier og hytteeiendommer er godt terrengtilpasset. Grøntkorridor vil bli opparbeidet med sti. En tomt er tatt ut av planen og grøntkorridoren er utvidet på den øverste delen. Rådmannen er enig i argumentasjonen vedr. hyttestørrelsen.

Statens vegvesen

Aksepterer at det ikke er tatt hensyn til fremtidige gang og sykkelvei langs RV 116. Krysset ut i RV 116 må justeres i henhold til vegnormalene.

Kommentarer: Merknadene er etterkommet i revidert planforslag.

Fylkesmannen i Østfold

Uttalelsene gis på vegne av fylkesmannens miljøvern og landbruk. Det må opprettholdes et klart skille mellom fritidsbebyggelsen og boligbebyggelsen. Slik planen fremstår med tomtetetthet og arealbruk kunne planen like gjerne gjelde et boligområde. Fylkesmannen kommer med **sterke faglige råd** om at kommuneplanens bestemmelser om hyttestørrelser følges opp og friområde utvides i samsvar med dette. Det bør vurderes å ta ut noen av de høyest beliggende tomtene. Planen kan egengodkjennes.

Kommentarer: En hyttetomt er tatt ut av planen slik at den grønne korridoren ble bredere nordover. Ellers se kommentarene til Østfold fylkeskommune

Borg Buss AS

Ingen merknader

Fredrikstad kommune v/brannforebyggende avdeling

Anbefaler at bygningsmyndighetene godkjenner forslaget under forutsetninger at diverse branntekniske forhold tilfredstilles. Atkomstveier må dimensjoneres for brannvesenets materiell. Kjøreveier må være opparbeidet før innflytting

Kommentarer: Vedr. branntekniske forhold varetas disse i en detaljprosjekterings fase. Rekkefølgebestemmelsene sier at infrastruktur må opparbeides før innflytting.

Telenor

Ingen merknader. Regner med å bli varslet i god tid før eventuelle arbeider igangsettes.

Vurdering

Rådmannen har forståelse for at utbygger ønsker større hytter, men arealet er i strid med kommuneplanens bestemmelser. Det er også dette fylkesmannens miljøvernavdeling og fylkeskommunen påpeker i sine faglige råd. De har uttalt at lokaliseringen av området kan tilsi at det over tid kan oppstå interesse for å endre formålet på enkelttomter fra fritidshus til permanent boligformål. En begrensning av hyttestørrelsen kan være et virkemiddel i denne sammenheng, og anbefaler sterkt at kommunens normer for hyttestørrelser benyttes. Planforslaget har blitt endret noe etter offentlig ettersyn, men bare i henhold til innkomne bemerkninger. Intensjonene og hovedformålet med planen er de samme. Rådmannen anbefaler at planen kan godkjennes på betingelse av at hyttestørrelsen endres slik at den blir i samsvar med kommuneplanens bestemmelser.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2006/8229
Dokumentnr.: 24
Løpenr.: 20756/2008
Klassering: LUNDE B305
Saksbehandler: Erik Thøgersen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Planutvalget	13.03.2008	19/08
Bystyret	27.03.2008	29/08

Forslag til reguleringsplan for boligområde B305 Lunde - Kråkerøy Forslagstiller: Envinor AS

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Planutvalget å avgi slik innstilling til Bystyret:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 27-2 nr. 1 godkjennes det fremlagte forslag til reguleringsplan, plankart datert 03.09.07, sist revidert 11.01.08, og reguleringsbestemmelser datert 03.09.07, sist revidert 11.01.08.

Fredrikstad, 21.02.08

Sammendrag

Envinor AS fremmer på vegne Malina AS forslag til reguleringsplan for boligområde B305; Lunde på Kråkerøy. Det reguleres 63 eneboligtomter og et område for konsentrert småhusbebyggelse. Videre reguleres område for kombinert formål; bolig/ offentlig virksomhet og 6 lekeområder for barn samt 2 relativt store friluftsområder. I tillegg reguleres forbikjøringslomme i krysset mot RV 108. Det går i dag turdrag gjennom området og det legges opp til at veisystemet føres frem til eksisterende turstier utenfor planområdet. Rådmannen anbefaler at planforslaget godkjennes.

Vedlegg

1. Oversiktskart
2. Plankart datert 03.09.07, sist revidert 11.01.08 (nedfotografert)
3. Reguleringsbestemmelser datert 03.09.07, sist revidert 11.01.08
4. Planbeskrivelse datert 28.08.07, sist revidert 11.01.08

Vedlegg til bystyret:

1. Oversiktskart
2. Plankart datert 03.09.07, sist revidert 11.01.08 (nedfotografert)
3. Reguleringsbestemmelser datert 03.09.07, sist revidert 11.01.08

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Øvrige dokumenter i følge dokumentoversikt.

Saksopplysninger

Envinor AS fremmer på vegne Malina AS forslag til reguleringsplan for nytt boligområde på Lunde på Kråkerøy. Området er avsatt til byggeområde for boliger i kommuneplanens arealdel og har betegnelsen B305. Området har et areal på ca 95,85 da og består i hovedsak av skogsområder med et mindre innslag av jordbruk. Planområdet er utvidet noe i forhold til område B305 i kommuneplanens arealdel. Plangrensen er i sør trukket helt ned til Ødegårdveien. Dette er gjort for å regulere eksisterende bebyggelse langs veien og for å sikre et større område til friluftsmål. Etter krav fra Statens Vegvesen reguleres også et område (område 2) i krysset ved RV 108 som skal tjene som forbikjøringslomme.

Det reguleres 63 eneboligtomter og et område for konsentrert småhusbebyggelse (B1). Det reguleres også et område for kombinert formål; bolig/ offentlig virksomhet og 6 lekeområder for barn og 2 relativt store friluftsområder.

Det går i dag turdrag gjennom området og det legges opp til at veisystemet føres frem til eksisterende turstier utenfor planområdet. Det går en høyspentlinje gjennom området. Denne er planlagt lagt som kabel i bakken.

Vurdering

Planforslaget har lagt ute til offentlig ettersyn. Innkomne uttalelser er referert og kommentert nedenfor.

Borg Buss:

Ingen bemerkninger.

Statens Vegvesen:

Har diverse bemerkninger i forhold til parkeringslomme ved RV 108.

Kommentar:

Bemerkningene er innarbeidet i planforslaget.

Fredrikstad Fjernvarme AS:

Planområdet ligger utenfor deres konsesjonsområde. De har ingen bemerkninger.

Fredrikstad kommune TD Prosjektadministrasjonen:

Viser til innspill i forbindelse med varsel om igangsetting av reguleringsarbeid.

Viser til at godkjent utbyggingsavtale må være signert før utbygging igangsettes. Det må tilstrebes at alle kanaler blir lagt i vei.

Kommentar:

Dette er forhold som har med detaljprosjektering og gjennomføringen av planen å gjøre. Utbygger tar dette til etterretning. Krav til utbyggingsavtale er innarbeidet i reguleringsbestemmelsene.

Fylkesmannen i Østfold, Miljøvern og landbruk:

Mener deres innspill i forbindelse med oppstart av planarbeidet er ivaretatt på en god måte bortsett fra universell utforming som gjerne skulle vært konkretisert mer i bestemmelsene.

Kommunens barnetalsperson:

Forutsetter at sikkerhet generelt og trafikksikkerhet spesielt settes i fokus både under byggeperioden og etter etablering av boliger i dette området; dette spesielt av hensyn til barna og ungdommene som bor og er i skole og barnehage på stedet. For øvrig ingen bemerkninger.

Østfold fylkeskommune, regionalavdelingen planseksjonen:

Anbefaler at kommunen vurderer behovet for å styre utbyggingstakten, bl.a. sett i forhold til skolekapasitet i området.

Saken har også vært forelagt fylkeskonservatoren som uttaler at kulturminneinteressene i planen er ivaretatt.

Kommentar:

Det er tatt med i bestemmelsene at utbygging av området skal skje i henhold til det til en hver tid gjeldende utbyggingsprogram for boliger i kommunen.

Fredrikstad kommune, brann- og feiervesenet:

Har regelorienterte bemerkninger vedr. branntekniske forhold. Kjørveier må opparbeides før området tas i bruk.

Kommentar:

Det er forhold som har med detaljprosjektering og gjennomføringen av planen å gjøre. Rekkefølgebestemmelsene sier at infrastruktur skal være opparbeidet før området tas i bruk.

Fredrikstad kommune, Park og idrett:

Bemerket at vegetasjon og terreng på friområdene skal bevares som i dag. Eksisterende stier må søkes bevart slik at den naturlige ferdsel opprettholdes.

Kommentar:

Forholdene er ivaretatt i planforslaget.

Planområdet er relativt kupert som har medført visse utfordringer i planleggingen.

Planforslaget virker allikevel bra og gjennomarbeidet.

Det er ikke innkommet vesentlige bemerkninger som går i mot planforslaget.

Rådmannen anbefaler at planforslaget med bestemmelser godkjennes.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2005/7477
Dokumentnr.: 21
Løpenr.: 2536/2008
Klassering: 140
Saksbehandler: Hege Hornnæs

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Primærnæringsutvalget	27.02.2008	08/13
Formannskapet	13.03.2008	39/08
Bystyret	27.03.2008	30/08

Politisk behandling av forslag til Landbruksplan for Fredrikstad kommune 2008 - 2018

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Formannskapet å avgi slik innstilling til Bystyret:

Forelagte *Landbruksplan for Fredrikstad kommune 2008-2018* godkjennes.

Fredrikstad, 10.01.07

Primærnæringsutvalgets behandling 27.02.2008:

Forslag fremmet i møtet:

På vegne av Ap fremmet representanten Eileen Dvergsdal følgende forslag til endring i planen:

På side 27, pkt 7.3.0 foreslås det som står i målramme endret til:

"Innen 2010 skal 75 % av arealet til vårkorn ikke jordarbeides om høsten og på utsatte steder med stor erosjonsfare og avrenning direkte til vassdrag, skal 50 % av arealet til høstsaå direktesås."

Votering:

Det ble først votert over endringsforslaget fra representanten Eileen Dvergsdal:

Endringsforslaget fra Eileen Dvergsdal falt med 4 stemmer mot, FS, H, FrP og Sv. Det var en stemme for forslaget, Ap.

Det ble deretter votert over rådmannens innstilling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt:

Primærnæringsutvalgets uttalelse 27.02.2008:

Som rådmannens innstilling.

Sammendrag

Landbruksplanen er en temaplan utarbeidet av administrasjonen i Fredrikstad kommune i samarbeid med Fylkesmannen i Østfold, område landbruk og miljøvern og de lokale grunneier- og næringsorganisasjonene i landbruket. Arbeidet med landbruksplanen i den første fasen gikk parallelt med rulleringen av kommuneplanen, og har vært landbrukets innspill til kommuneplanen i Fredrikstad 2007-2018. Landbruksplanen tar for seg faktatall og ulike relevante utfordringer i det moderne landbruket i Fredrikstad kommune. Alle temaene er beskrevet med bakgrunn, mål og evt. tiltak.

Hovedpunktene er:

- Produksjonsgrunnlaget
- Landbruksplan Mål og strategi
- Kommunal arealforvaltning Trusler og utfordringer
- Jordvern inkl definisjon av *Kjerneområde Landbruk*
- Næringsutvikling i landbruket
- Miljøutfordringer i landbruket
- Piggtrådgjerder
- Skogbruket
- Bioenergi
- Utslipp av klimagasser
- Økologisk landbruk
- Landbrukets kulturlandskap, kulturminner og naturverdier
- Føringer ut fra landbrukets særlover

Landbruksplanen skal være et verktøy for landbruksnæringen, administrasjonen og politikerne i Fredrikstad kommune. Landbruksplanen skal gi en veiledning i hvordan mål, lover og forskrifter knyttet til landbruket i kommunen, skal oppfattes og forvaltes.

Vedlegg

- 1 Forslag til Landbruksplan for Fredrikstad kommune 2007 – 2018 (Egen trykksak)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- 2 Vedlegg til Forslag til Landbruksplanen (se kap. 18.0.0 – 5 vedlegg)

Saksopplysninger

Utarbeidelse av landbruksplan ble allerede i 1998 anbefalt fra Landbruks- og Matdepartementet bl.a. som et verktøy for å redusere avgang av dyrka mark. For å sette fokus på jordvern utarbeidet kommunene innenfor nåværende Fredrikstad med bistand fra fylkesmannen en "Jordpolitisk arealvurdering" i 1987. I 2001 ble det også sammen med Sarpsborg og Hvaler utarbeidet en verdiklassifisering av jord- og skogbruksarealene i Nedre Glomma. Dette er imidlertid den første planen som tar for seg både jordvern, næringsutvikling og miljøutfordringer. Sterke nasjonale føringer, som målet om halvering av avgang dyrket mark, fokus på klimautfordringene og vanndirektivets krav om god økologisk status i alle vassdrag innen 2015 har gjort det nødvendig å få et styringsverktøy for LNF-områdene med mål, rammer og tiltak.

Arbeidet med landbruksplanen startet i 2005. Store byggesaker med utfordringer knyttet til arealdisponering og næringsutvikling gjorde temaet stadig mer aktuelt. Gjennom rulleringen av kommuneplanen ble det en mulighet til å samordne arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Temaplanens hovedpunkter jordvern og næringsutvikling i landbruket har vært grundig bearbeidet og gjennomgått i samarbeid med Fylkesmannen i Østfold, område landbruk og miljøvern og de lokale grunneier- og næringsorganisasjonene i landbruket. Noe av dette arbeidet har også vært støttet økonomisk av fylkesmannen for å bidra til metodeutvikling som kan anvendes i andre kommuner.

Utfordringene som er omtalt under temaet jordvern er utredet gjennom kartleggingsarbeid og definering av et område med en strengere jordvernpraksis – *Kjerneområde Landbruk*. Det definerte *Kjerneområde Landbruk* var et av utredningspunktene under kommuneplanens konsekvensutredning.

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant

Vurdering

Arbeidet med landbruksplan har i den første fasen pågått parallelt med kommuneplanarbeidet, og har gitt viktige innspill til kommuneplanen med hensyn til klassifisering av landbruksarealene.

Utarbeiding av retningslinjer for næringsutvikling i landbruket har vært viktige bidrag i kommuneplanarbeidet. Disse har gitt tydeligere rammer for saksbehandling i Fredrikstad kommune samt større forutsigbarhet for grunneier, utbyggere og regionale myndigheter. Metodikken som er utviklet, samt påpekningen om føring av en bedre arealbruksstatistikk, er en forutsetning for å kunne gjennomføre en jordvernpolitikk i samsvar med statlige føringer.

Planen er særdeles viktig med hensyn til forurensning fra landbruket og setter fokus på tiltak for å redusere denne.

Det pekes også på at det er viktig å gi landbruket et nødvendig handlingsrom innenfor gjeldende regelverk for å sikre lønnsom drift. Her settes særlig fokus på aktiviteter som tjener lokalsamfunnene.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2006/5980
Dokumentnr.: 10
Løpenr.: 22528/2008
Klassering: 024
Saksbehandler: Gunnar Holme

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	13.03.2008	40/08
Bystyret	27.03.2008	31/08

Høring av transportetatens forslag til Nasjonal transportplan 2010-2019

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler formannskapet å avgi følgende innstilling til bystyret:

1. Fredrikstad kommune mener Østfold fylkeskommune bør kommentere følgende i sin høringsuttalelse:
  - a) En satsning på å redusere forfallet av transportnettet er svært viktig og riktig.
  - b) Satsningen på Østfoldbanen må ikke utsettes. En raskest mulig utbygging av Østfoldbanen er en forutsetning for en bærekraftig regional og lokal utvikling. Både Osloregionens "Samordnet areal og transportstrategi for Osloregionen", fylkesplan for Østfold og kommuneplan for hhv. Sarpsborg og Fredrikstad, legger til grunn en utbygging av Østfoldbanen. Utbygging av Østfoldbanen må også sees som en viktig del av den nasjonale infrastruktur til og fra utlandet.
  - c) Utbyggingen av Østfoldbanen bør skje i tråd med tidligere prioritert rekkefølge; dvs nordfra og sørover.
  - d) Opprettholdelse av Intercitykonseptet, med stasjon i by, bør videreutvikles før en evt realisering av høyhastighetstog.
  - e) Fredrikstad kommune ønsker en utvikling av en ny Grønli stasjon og ny jernbane-trase fram til Lisleby. Samtidig med utvikling av vegsystemet vil kunne gi både byutviklingsmessige, tekniske og trolig også økonomiske fordeler. Kommunen ser at det ikke er statlige midler til dette på kort sikt, noe som er svært uheldig. Det bes om at transportetatene foretar en nærmere drøfting av sin rolle i lokal byutvikling. Hvordan kan staten, innenfor et mer kortsiktig tidsperspektiv, bidra til en lokalt ønsket bærekraftig by- og transportutvikling?
  - f) Det er behov for økte rammer til øvrige riksveger.
  - g) Skal potensialet som ligger i vedtatt arealbruk kunne realiseres, er 600 mill. kr. til Østfold en alt for liten ramme.
  - h) En størst mulig statlig finansieringsandel er også viktig i trafikksterke områder. Dette er spesielt viktig dersom man sentralt ønsker en dreining av bruken av bompenger til mer tilrettelegging for alternative transportformer.
  - i) Fordelingsmodellen som vektlegger folketall og veglengde likt er uheldig og bør vurderes på nytt.
  - j) Satsningen på Borg havn som stamnetthavn, og foreslått utbedring av farleden inn til Borg havn er svært positiv. Foreslått investering må sikres.
  - k) Det må avklares i det videre planarbeidet hvorvidt rv. 111 skal betraktes som stamveg eller øvrig riksveg.

- l) Bypakke Fredrikstad må medtas i NTP og gis prioritering slik at realisering kan skje raskest mulig.

Fredrikstad, 29. februar 2008

Sammendrag

I vedlagt notat følger en kort sammenfatning av hovedgrepene i forslag til NTP 2010-2019.

Transportetatene foreslår en satsning på drift og vedlikehold, for å redusere forfallet på transportnettet. Dette gjør at investeringsnivået blir redusert. Innholdet i forslaget er ikke i tråd med forutsetningene i regionens overordnede planer. Utbygging av dobbeltspor på Østfold-banen nordfra og sørover må prioriteres, samtidig som at rammen til øvrige riksveger må økes. Kystverkets prioriterer Borg havn som stamnetthavn og foreslår utbedring av farleden.

Vedlegg

- 1 Oppsummering av forslag til Nasjonal transportplan 2010-2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Forslag til Nasjonal Transportplan (NTP) 2010-2019 er ute på høring blant fylkeskommuner og de fire største byene i Norge. Høringsfrist er 30. april. Østfold fylkeskommune ønsker i den forbindelse å innhente synspunkt fra blant annet kommunene i Østfold. Vår frist overfor fylkeskommunen er 14. mars. Regionrådet for Nedre Glomma har besluttet at Hvaler, Sarpsborg og Fredrikstad skal skrive felles innstilling. En del lokale forhold kommenteres av den enkelte kommune.

Forslag til NTP 2010-2019 er Jernbaneverkets, Statens vegvesens, Kystverkets og Avinor AS' faglige anbefalinger til regjeringens arbeid med St.melding om Nasjonal Transportplan. Stortingsmeldingen planlegges lagt fram desember 2008, og behandlet i vårsesjonen 2009.

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant for saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant for saken.

Vurdering

I forslag til NTP vektlegges økt satsning på drift og vedlikehold av eksisterende vegnett, for å unngå ytterligere forfall av veg- og banenettet. Rådmannen ser at dette er fornuftig ut fra transportpolitikkenes overordnede mål. For Østfold innebærer dette et betydelig lavere investeringsnivå enn hva som ble signalisert i NTP 2006-2015.

- For øvrige riksveger foreslås nå en ramme på 600 mill kr (2010-2019). I NTP 2006-2015 ble det signalisert et investeringsnivå på 810 mill kr. (Hhv 210 mill kr i perioden 2006-2009, og 610 mill kr i perioden 2010-2015). Østfold får da kun 74 % i fht tidligere

signaler. Ser en landet under ett er investeringsrammen til øvrige riksveger 84 % i fht signaler gitt i forrige NTP.

- For Østfoldbanen er det foreslått 180 mill kr, som kun gir rom for bygging av ny stasjon på Ski. Resten av prosjektet nytt dobbeltspor Oslo S – Ski vil ikke kunne startes opp før etter 2019. I NTP 2006-2015 ble det signalisert et investeringsnivå på 4820 mill kr.

Nedre Glommaregionen står overfor store utfordringer knyttet til dagens transportsystem. Hovedvegssystemet er med unntak av E6, øvrige riksveger og fylkesveger. I Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler utgjør dette i dag ca 528 km. Øvrige riksveger utgjør 38 %, fylkesveger 55 %.

Vegnettet inn mot og gjennom bysentra er svært sårbart. Kapasiteten på hovedvegnettet er sprengt, hvilket innebærer at trafikk flyter over på det sekundære vegnettet. I flg reisevaneundersøkelsen for Sarpsborg og Fredrikstad fra 2006 er kollektivandelen og andel gående svært lav, sett i nasjonal sammenheng. Potensialet for økt miljøvennlig transport er derfor stort. I 2007 har det vært iverksatt tiltak som bedrer frekvensen på busstransport i bybåndet mellom byene, samt at prisene på busstransport har blitt redusert for en stor del av befolkningen. Dette har gitt effekt. Skal andelen kollektivreisende imidlertid øke ytterligere er det nødvendig å bedre framkommeligheten for kollektivtransporten. I og med at vegnettet i dag, stort sett er 2-felts veger, er dette vanskelig å få til uten store investeringer. Dette gjenspeiles blant annet i utredningen som ble gjort i fbm Østfoldpakke fase 2, nå Bypakke Fredrikstad.

Sarpsborg og Fredrikstad har jobbet med hovedsykkelpplaner for kommunene. Status er kartlagt, planlagt hovedsykkelnnett er definert og derav er behov for tiltak vurdert og kostnadsberegnet. Det totale kostnadsbehovet er beregnet til 690 mill kr, fordelt med 270 mill kr i Sarpsborg og 420 mill kr i Fredrikstad.

Skal Nedre Glommaregionen kunne realisere potensialet som ligger i vedtatt arealbruk, basert på Areal og Transportplanen for Nedre Glomma, er investeringer i tilknytning til øvrig riksvegnett (både store prosjekt og mindre utbedringer) en forutsetning. I lys av de utfordringer vi står overfor er 600 mill kr til hele Østfold en alt for liten ramme. Rådmannen mener dette må være ett av hovedfokusene i fylkeskommunens høringsuttalelse.

Fylkesvis fordeling av statlig investeringsramme til øvrige riksveger er gjort med utgangspunkt i en modell som vektlegger folketall og veglende likt. Dette vil trolig være uheldig for Østfold, og byregioner som Nedre Glomma spesielt.

At fordelingsrammen er uheldig for Østfold fremkommer også dersom en sammenlikner investeringsrammene til Østfold og landet generelt, i forslag til NTP opp mot gjeldende NTP. I forslag til NTP er investeringsrammene til Østfold kun 74 % i fht tidligere signaler i gjeldende NTP, mens det for landet sett under ett er 84 %.

Transportetatene sier at "det fulle potensialet for bompenger bør tas ut i trafikksterke områder, der det er grunnlag for dette. Det må finnes rom for statlige midler til prosjekter i distriktene som ikke kan finansieres med bompenger." Nedre Glommaregionen er et forholdsvis trafikksterkt område. Til tross for at man i Fredrikstad har et prinsippvedtak om bompengefinansiering av en bypakke, er det en forventning om statlig finansiell deltakelse. (I Fredrikstad bystyrets vedtak i fbm "Østfoldpakke fase 2 i Fredrikstad" sies bla følgende: "en realisering av Østfoldpakke fase 2 i Fredrikstad vil kreve lokal brukerfinansiering. Det må imidlertid arbeides for en størst mulig statlig finansieringsandel.") Rådmannen mener det er viktig å signalisere at skal man forvente lokal finansiering er det viktig at staten også deltar betydelig i spleiselaget. Dette vil ikke minst være viktig dersom man skal dreie bruken av bompenger mot mer tilrettelegging for alternative transportformer.

Fylkestinget har nylig sluttet seg til Osloregionens forslag til "samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen". Denne innebærer en målsetting om at:

- Osloregionen skal være en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa,
- med et arealeffektivt utbyggingsmønster basert på prinsipper om en flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur. Utbyggingsmønsteret skal ta utgangspunkt i raske, skinnegående kollektivmidler med stor kapasitet samt et godt vegsystem med god fremkommelighet for kollektivtrafikken.
- Transportsystemet skal på en rasjonell måte knytte den flerkjernede regionen sammen, til resten av landet og til utlandet. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport.

Forutsetningen for areal- og transportstrategien er et godt fungerende jernbanenett mellom Oslo og de byene som utgjør flerkjernestrukturen. En samferdselspolitikk hvor Østfoldbanen ikke prioriteres før etter 2019 er derfor i sterk strid med denne strategien. Rådmannen vil be om at dette kommenteres i høringsuttalelsen fra Østfold fylkeskommune.

E6 fra Riksgrensen til Oslo er snart ferdig utbygd. Dersom forslag til NTP vedtas i nåværende form innebærer det at det ikke blir mulig med tilbudsforbedringer av betydning for nærtrafikken eller regiontrafikken på Østfoldbanen. Dette vil påvirke konkurranseforholdet mellom veg- og banetransport, både når det gjelder person- og godstransport. Å nå målsettingen om overføring til mer miljøvennlige transportmidler blir da vanskeligere for transporten i denne korridoren.

En av premissene i samordnet areal- og transportstrategien for Osloregionen er et tettere og mer sentralisert utbyggingsmønster. Konsentrert tettstedsutvikling med fortetting og utbygging rundt kollektivknutepunkt er da en forutsetning. En utsettelse av satsningen på Østfoldbanen er i denne sammenhengen svært uheldig. En godt utviklet E6 har stor tiltrekningskraft mht næringsetableringer og har positiv betydning for et spesialisert næringsliv der lave transportkostnader er en viktig konkurransefaktor. Imidlertid kan det bli en utfordring å holde fast på en arealstrategi i tråd med ATP-prinsippene. Rådmannen ber om at dette kommer fram i høringsuttalelsen fra Østfold fylkeskommune.

Rådmannen anbefaler at man står ved tidligere rekkefølgeprioriteringer, som innebærer utbygging av dobbeltspor Oslo – Ski først og deretter videre til Moss.

Østfold er veien til Europa og porten til Norge. Alle statistikker viser en sterkere vekst i trafikken gjennom Østfold. Dette må gjenspeiles i tiltakene i Østfold fylke. Dobbeltspor på strekningen Oslo – Ski har avgjørende betydning for Østfoldbanen, men også for landet som helhet, spesielt forbindelsen mellom Oslo – Göteborg – København.

Rådmannen mener også at det er viktig å kommentere at en opprettholdelse av Intercity-konseptet, med stasjon i by, er nødvendig for å oppnå en mest mulig miljøvennlig utvikling av transportsystemet i Osloregionen og i Fredrikstad isolert. Rådmannen mener det i høringsuttalelsen også her bør vises til samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen, hvor det påpekes at "utbygging av høyhastighetsbaner budsjettmessig ikke må komme til foretrekkelig for modernisering av det ordinære jernbanenettet i Osloregionen".

I tråd med gjeldende kommuneplan samt Jernbaneverkets planer er det et ønske å flytte dagens jernbanestasjon til Grønli samt en videreføring av ny jernbanetrase frem til Lisleby. I bystyrevedtaket i fbm Østfoldpakke fase 2 fra 10.mai 2007, ble viktigheten av samtidighet i utviklingen av veg og baneløsning i dette området påpekt spesielt. En samtidighet i planlegging og realisering vil kunne gi store positive byutviklingmessige konsekvenser samt bedre trafikale løsninger både i anleggsperiode og driftsperiode. Bystyret har vedtatt at vegsystemet skal finansieres med bompenger. Jernbanen er imidlertid avhengig av statlige midler. Rådmannen ser at dette vanskelig lar seg prioritere med de planrammer som er stilt til

disposisjon. Rådmannen ønsker imidlertid at fylkeskommunen i sin høringsuttalelse ber om at samferdselsmyndighetene drøfter denne type problemstilling: Hvordan kan staten, innenfor et mer kortsiktig tidsperspektiv, bidra til en lokalt ønsket bærekraftig by- og transportutvikling?

Rådmannen mener satsningen på Borg havn som stamnetthavn og utbedring av farleden inn til Borg havn er svært positiv. Rådmannen merker seg videre følgende: "Strekningsvise tiltak som innbefatter god sjøverts- og landverts tilknytning sees derfor under ett i en samlet prioritering for å styrke havnenes knutepunktsegenskaper. Det innebærer at samtlige havner i den nasjonale havnestrukturen skal få stamvegtilknytning". Rådmannen stiller da spørsmål om rv. 111 mellom E6 og Borg havn i framtiden blir å regne som stamveg, og dermed faller inn under statlig ansvar.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2006/5462
Dokumentnr.: 32
Løpenr.: 21776/2008
Klassering: N02
Saksbehandler: Trine Huitfeldt Nygaard

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	13.03.2008	41/08
Bystyret	27.03.2008	32/08

Oppfølging av søknad om belønningsordning for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler formannskapet å avgi følgende innstilling til bystyret:

1. Det bør nedsettes en administrativ styringsgruppe.
Fredrikstad representeres ved Plan- og Miljøsjef og Teknisk sjef.
2. Det bør nedsettes en politisk kontaktgruppe, med politisk ledelse i Sarpsborg og Fredrikstad kommune og i Østfold fylkeskommune.
3. Fredrikstad kommune er enig i at det bør engasjeres en prosjektleder.

Fredrikstad, 29. februar 2008

Sammendrag

Tildeling av belønningsmidler vil etter planen være avklart i løpet av mars, og det er forutsatt gjennomføring av samtlige tiltak i løpet av 2008. For å sikre nødvendig framdrift ønsker Østfold fylkeskommune så raskt som mulig å fastsette organisering av det videre arbeidet.

Vedlegg

- 1 Østfold fylkeskommunes saksframlegg "Oppfølging av søknad om belønningsmidler i 2008" for Samferdsel, Næring og Miljøkomiteen.
- 2 Vedtak i Samferdsel, næring og miljøkomiteen, sak PS 10/2008 ang. oppfølging av belønningsordningen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Østfold fylkeskommune er på vegne av Sarpsborg og Fredrikstad kommuner invitert til å søke om midler fra "belønningsordning for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk" for 2008.

Søknaden ble behandlet og godkjent av bystyrene i Sarpsborg og Fredrikstad kommuner og i Fylkesutvalget i desember 2007. Samferdsel, næring og miljøkomiteen fikk en muntlig orientering i møte 21. november 2007.

I det videre arbeidet med søknaden frem mot fristen 7. januar 2008, har søknadens innhold og omfang endret seg. Dette skyldes blant annet at flere fremkommelighetsprosjekter er tatt inn i søknaden etter innspill fra Statens vegvesen.

Tildeling av belønningsmidler vil etter planen være avklart i løpet av mars, og det er forutsatt gjennomføring av samtlige tiltak i løpet av 2008.

For å sikre nødvendig framdrift ønsker Østfold fylkeskommune så raskt som mulig å fastsette organisering av det videre arbeidet. Fredrikstad kommune bes derfor om å ta stilling til foreslått organisering samt oppnevne deltakere i prosjektets styringsgruppe. Østfold fylkeskommune anbefaler at styringsgruppen representerer både politisk og administrativ ledelse i Østfold fylkeskommune, Sarpsborg og Fredrikstad kommuner samt Statens vegvesen, og at det engasjeres en prosjektleder.

Økonomiske konsekvenser

I søknaden er det signalisert 9 mill kroner fra Fredrikstad kommune. Rådmannen vil minne om at det kun er kr 4.050.000 som foreløpig er vedtatt disponert. En disponering av øvrige 4.950.000 kr vil evt måtte avklares under behandling av årsregnskap 2007.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant.

Vurdering

Tiltakene som skal gjennomføres i 2008 er vedtatt. Styringsgruppens rolle vil være å påse at framdrift holdes samt fremme en evt søknad for 2009. Rådmannen mener det er uheldig at det foreslås en styringsgruppe med både politisk og adm. deltakelse. Dette vil kunne bli noe uryddig mht ansvar og rolleavklaringer. Rådmannen mener det er et administrativt ansvar å sørge for nødvendig framdrift. Innholdet i en evt søknad for 2009 bør utarbeides av administrasjonen, for deretter behandles politisk. Rådmannen foreslår derfor at det etableres en administrativ styringsgruppe. I tillegg bør det oppnevnes en politisk kontaktgruppe, med politisk ledelse i Østfold fylkeskommune, Sarpsborg og Fredrikstad kommuner.

Rådmannen foreslår at Plan- og Miljøsjef og Teknisk sjef deltar i administrativ styringsgruppe.

Rådmannen er enig i at det bør engasjeres en prosjektleder.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2003/21969
Dokumentnr.: 63
Løpenr.: 19569/2008
Klassering: Q8
Saksbehandler: Zuhdija Coralic

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Teknisk utvalg	28.02.2008	11/08
Formannskapet	13.03.2008	42/08
Bystyret	27.03.2008	33/08

Evaluering av Trafikkplan Gamlebyen 2008

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Teknisk utvalg å gi slik innstilling til Formannskapet:

1. Trafikkplan Gamlebyen 2008, evalueringsforslag februar 2008, vedtas.
2. Følgende tiltak opprettholdes fra gjeldende plan: regulering av busstrafikken ved Vanntroa, enveiskjørte gater, avgiftsparkering, gratisparkering for beboere og næringsdrivende med P-kort, gratis timesparkering.
3. I tillegg gjøres endringer slik de fremkommer av tiltaksliste som følger planen (*planens vedlegg 1*). Tiltakene nummer 1-8 gjennomføres før sommersesongen 2008.
4. De øvrige tiltakene (nummer 9-14) blir gjenstand for videre oppfølging. Avsetning av nye arealer til parkering utenfor Gamlebyen prioriteres og tas inn i overordnede arealplaner for området
5. Gjennomføring av planens kortsiktige tiltak foreslås dekket innenfor Teknisk drifts budsjetterte rammer mens tiltak for videre oppfølging blir gjenstand for egen bevilgning kommende årsbudsjett

Fredrikstad, 14.02.2008

Teknisk utvalgs behandling 28.02.2008:

På vegne av FrP, H, V og KrF fremsatte representanten Kjell Holen følgende forslag:

Trafikkplan Gamlebyen 2008 vedtas med følgende tillegg:

- *Det innføres gratis 2-timersparkering utenfor legekantoret, forbeholdt legekantorets pasienter, på Kongens Torv. Det anvises med skilt fra Torvgaten og Kirkegaten at kjøring til legekantor er tillatt.*
- *Gågaterregulering fjernes i sin helhet.*
- *Det innføres snarest elektronisk registrering av antall biler i Gamlebyen med opplysningsskilt i krysset ved Heibergsgate som angir antall ledige plasser.*

På vegne av Ap fremsatte representanten Mariann Hovda følgende forslag:

Angående vedlegg 2, alternativ 4, kulepunkt 3 endres til:

Den del av Toldbodgaten som pr. i dag er regulert til gågate opprettholdes.

Votering:

Det ble votert punktvis:

Forslag fremsatt på vegne av FrP, H, V og KrF:

Kulepunkt 1: Enstemmig vedtatt.

Kulepunkt 2: Vedtatt med 5 stemmer (1H, 1KrF, 1FrP, 1V og 1 fra uavhengig representant Reidun Stagre) mot 4 stemmer (3AP, 1Sp).

Kulepunkt 3: Enstemmig vedtatt.

Forslag fremsatt på vegne av Ap:

Fikk 4 stemmer (3AP, 1Sp) og falt.

Teknisk utvalgs innstilling av 28.02.2008 til Formannskapet:

1. Trafikkplan Gamlebyen 2008, evalueringsforslag februar 2008, vedtas.
2. Følgende tiltak opprettholdes fra gjeldende plan: regulering av busstrafikken ved Vanntroa, enveiskjørte gater, avgiftsparkering, gratisparkering for beboere og næringsdrivende med P-kort, gratis timesparkering.
3. I tillegg gjøres endringer slik de fremkommer av tiltaksliste som følger planen (*planens vedlegg 1*). Tiltakene nummer 1-8 gjennomføres før sommersesongen 2008.
4. De øvrige tiltakene (nummer 9-14) blir gjenstand for videre oppfølging. Avsetning av nye arealer til parkering utenfor Gamlebyen prioriteres og tas inn i overordnede arealplaner for området.
5. Gjennomføring av planens kortsiktige tiltak foreslås dekket innenfor Teknisk drift' s budsjetterte rammer mens tiltak for videre oppfølging blir gjenstand for egen bevilgning i kommende årsbudsjett.
6. Det innføres gratis 2-timersparkering utenfor legekantoret, forbeholdt legekantorets pasienter, på Kongens Torv. Det anvises med skilt fra Torvgaten og Kirkegaten at kjøring til legekantor er tillatt.
7. Gågaterregulering fjernes i sin helhet.
8. Det innføres snarest elektronisk registrering av antall biler i Gamlebyen med opplysningsskilt i krysset ved Heibergsgate som angir antall ledige plasser.

Sammendrag

Med bakgrunn i interpellasjon i bystyret 20.09.2007 har administrasjonen gjort en gjennomgang av gjeldende skiltplan for Gamlebyen. En egen prosjektgruppe med representanter for kommune, antikvariske myndigheter og interesseorganisasjonene i Gamlebyen har nå utarbeidet et forslag til nye tiltak i forbindelse med evalueringen av trafikkplanen. Det har i denne forbindelse også vært avholdt møte med representanter for foreningene i Gamlebyen. Forslag til nye og endrede tiltak fremgår som *planens vedlegg 1*.

Vedlegg

1. Trafikkplan Gamlebyen 2008, evalueringsforslag februar 2008.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Sakens øvrige dokumenter

Saksopplysninger

Tidligere trafikkplan for Gamlebyen ble vedtatt av kommunestyret som sak 96/04.

I ettertid har det fremkommet misnøye med flere av tiltakene i planen, og i bystyrets møte 20.09.2007 ble det fremmet en interpellasjon om saken.

Bystyret gjorde her følgende enstemmige vedtak:

"Arbeidet med rullering/evaluering av Plan til trafikk- og parkeringsregulering for Gamlebyen startes høsten 2007. I rulleringen er det viktig at ønsker og innspill fra foreningene i Gamlebyen tas med i behandlingen av planen."

Etter dette ble det nedsatt en egen prosjektgruppe bestående av representanter for kommune, antikvariske myndigheter og interesseorganisasjonene.

Det er utarbeidet egen fremdriftsplan for tiltaket og sluttdokumentet legges frem til behandling i samsvar med denne.

Det er mottatt innspill fra alle interesseparter etter iverksetting av nå gjeldende plan. Disse er gjennomgått og analysert i henholdt til følgende gruppering:

- Miljø
- Trafikk (enveiskjørte gater, gågater)
- Parkering

De berørte parter er trukket inn i arbeidet gjennom invitasjon til evaluering av gjeldende trafikkplan og de berørte organisasjoner har vært samlet i eget møte til en gjennomgang av de innkomne merknader og endringsforslag.

Resultatet av denne prosessen er sammenstilt i eget dokument som er vedlagt saken.

Her foreslås en del tiltak ført videre fra gjeldende plan samt at det gjennomføres en rekke nye tiltak og endringer før sommersesongen 2008 (*planens vedlegg 1*).

Det er også tatt inn i forslaget en del tiltak for videre oppfølging.

Økonomiske konsekvenser

Gjennomføring av planens kortsiktige tiltak dekkes innenfor Teknisk drift' s rammer mens tiltak for videre oppfølging blir gjenstand for egen bevilgning i kommende årsbudsjett.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i denne saken.

Vurdering

Planen er justert på en rekke punkter med bakgrunn i prosjektgruppens gjennomgang av de innkomne merknader og erfaringer med virkninger av tidligere vedtatt trafikkplan for Gamlebyen.

I prosjektgruppens avsluttende evaluering har man valgt å se arbeidet i faser.

Det skiller mellom:

- A) Tiltak som opprettholdes fra gjeldende plan
- B) Nye tiltak som gjennomføres straks
- C) Tiltak for videre oppfølging

A) Tiltak som opprettholdes fra gjeldende plan

Ut fra erfaringer fra gjeldende plan bør følgende tiltak videreføres:

- Regulering av busstrafikken ved Vanntroa
- Enveiskjørte gater
- Avgiftsparkering
- Gratisparkering for beboere med P-kort
- Gratis timesparkering

B) Nye tiltak som gjennomføres straks

Ut fra erfaringer med gjeldende plan og innkomne merknader bør følgende tiltak iverksettes

før sommersesongen:

- **Informasjon og skilting**
  - Lage folder om trafikkregulering (trafikk mønstre, p-plasser, trasé for varelevering,..)
  - INFO tavler om trafikk- og parkeringsregulering settes opp på strategiske steder - forvarsling.
- **Trafikkregulering (enveiskjøring, tungtransport/varelevering)**
  - Tidsbegrensning av varelevering i hele Gamlebyen : 0700 - 1200.
  - Del av Toldbodgaten som er regulert i dag som gågate omreguleres til enveiskjørt gate dvs. Toldbodgaten fra Voldportgaten til Tøihusgaten blir enveiskjørt strekning.
- **Gågate - bilfritt torv**

Alternativer 2 og 4 inntas (*ut ifra planens vedlegg 2*). Alternativ 4 anbefales av prosjektgruppe til gjennomføring som følgende:
Sesongregulering av torvet med tilhørende gater

  - bilfritt under sommersesong fra 01.05. - 30.09.
  - åpen for kjøring utenom sommersesong fra 01.10. - 30.04.
- **Parkering**
  - Etablering av nye p-plasser mot avgift i Voldgaten mellom Kasernegata og Tøihusgata (utvidelse av eksisterende p - plasser i Voldgaten for ytterligere 20 p-plasser).
  - Innføring av 1 times regulering ved Glasshytta (gratis timesparkering), gjelder kl 09-16 mandag - lørdag.
  - Beboer-parkeringsplassene i Tøihusgaten fra Raadhusgaten til Toldbodgaten gjøres om til avgiftsparkering, gjelder kl 09-16 mandag – lørdag
  - Utrede bruk av p-plasser reservert til beboere / næringsdrivende med P - kort

C) Tiltak for videre oppfølging

Av mer langsiktige tiltak tilrår prosjektgruppen at det arbeides for å gjennomføre følgende:

- Det må sørges for å fremskaffe nødvendig areal til P-plasser utenfor Gamlebyen
(for eksempel på Brakkesletta eller andre nærliggende områder). Dette må sikres
i forbindelse med regulering av tilstøtende områder.
- Merking /avgrensning av P-plassen i Smedjegaten.
- Få frem gode løsninger for styringen av parkeringskapasiteten i Gamlebyen (tekniske løsninger og økonomi).
- Lage kriterier for tildeling av parkeringskort.
- Avklare muligheter og event. uklarheter omkring spesiell skilting i Gamlebyen (avklaring med Vegdirektoratet og Riksantikvaren).

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2008/2524
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 25335/2008
Klassering: 024
Saksbehandler: Gunnar Holme

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	13.03.2008	43/08
Bystyret	27.03.2008	34/08

Rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre - Fredrikstad kommunes høringsuttalelse

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler formannskapet å avgi slik innstilling til bystyret:

Fredrikstad kommune støtter innføringen av en nasjonal bestemmelse som bidrar til å sikre en enhetlig håndtering av denne type etableringer på tvers av kommune- og regiongrenser. Bestemmelsen er i hovedsak i samsvar med reglene i gjeldende fylkesdelplan (ATPNG), men det bør vurderes å åpne for at plasskrevende varegrupper unntas fra bestemmelsen. Det er ikke innkommet eksterne merknader til bestemmelsen.

Fredrikstad, 3. mars 2008

Sammendrag

Miljøverndepartementet har sendt ut på høring forslag til ny kjøpesenterbestemmelse og det er kunngjort en høringsperiode fra 1.februar til 1.mars 2008. Bestemmelsen gjelder for hele landet og trår i kraft straks. Kommunen bes vurdere eventuelle innkomne merknader og avgi samlet uttalelse til departementet innen 15.april 2008. Det er ikke innkommet høringsuttalelser til Fredrikstad kommune innen den fastlagte fristen.

Vedlegg

1. Rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre – Høringsforslag 18.01.2008 med utfyllende bestemmelser.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

2. Areal- og Transportplan for Nedre Glomma – vedtatt av Fylkestinget 02.03.2006.
3. Kommuneplan 2007 – 2018.

Saksopplysninger

Utkast til rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre er lagt ut til høring i tidsrommet 1.februar til 1.mars 2008 og samtidig sendt landets kommuner til uttalelse. Departementet ber kommunene ta de innkomne høringsuttalelser opp til behandling og avgi en samlet uttalelse innen 15.april 2008.

Rikspolitiske bestemmelser fastsettes ved kongelig resolusjon og gis virkning som norsk lov innen det aktuelle fagområde. Det utarbeides utfyllende retningslinjer i tilknytning til bestemmelsen.

Formålet med denne bestemmelsen er å legge til rette for en sterkere regional samordning av politikken for etablering og utvidelse av større kjøpesentra.

Hensikten med bestemmelsen er å styrke de eksisterende by og tettstedsområder og unngå en transportgenererende byspredning hvor det langsiktige målet er en mer bærekraftig og robust byutvikling og begrensede klimagassutslipp.

Bestemmelsen gjelder for hele landet.

I forhold til kjøpesenterbestemmelse i Areal og Transportplan for Nedre Glomma (ATPNG) og i gjeldende kommuneplan innebærer den nye bestemmelsen at den også omfatter etablering av kjøpesenter i bysentrum som tidligere har vært unntatt fra disse bestemmelsene.

Utenfor områder godkjent i fylkesplan/fylkesdelplan er det ikke tillatt å etablere eller utvide kjøpesentre med bruksareal over 3000m².

Den nye bestemmelsen skiller ikke mellom byggesoner og innebærer bl.a. at uten kjøpesenterbestemmelser i kommuneplan og fylkesdelplan kan det også i omlandet etableres kjøpesentre inntil 3000m².

Bestemmelsenes definisjon av kjøpesenter omfatter nå salg av alle typer varer inkludert plasskrevende varegrupper.

Søknader om samtykke til å fravike den rikspolitiske bestemmelsen skal sendes kommunen som sammen med sin uttalelse oversender saken til fylkesmannen for avgjørelse. Den rikspolitiske bestemmelsen trer i kraft straks og har en varighet på inntil 10 år. Stadfestet fylkesplan/delplan gjelder foran den rikspolitiske bestemmelsen.

Det er ved fristens utløp ikke innkommet eksterne høringsuttalelser til Fredrikstad kommune.

Økonomiske konsekvenser

Ingen spesielle.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i denne saken.

Vurdering

Ny rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre er en oppfølging av den tidligere rikspolitiske bestemmelsen om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor byer og tettsteder. Bestemmelsen innebærer en skjerpelse i forhold til tidligere ordning ved at den krever at alle lokaliseringer av kjøpesentre skal være hjemlet i fylkes/fylkesdelplaner, også kjøpesenter med beliggenhet i bysentrum.

På den annen side praktiseres 3000m²-grensen for hele kommunen, mens vi i gjeldende planer kun tillater 1500m² i omlandet.

Det må også oppfattes i skjerpende retning at den nye bestemmelsen ikke inneholder unntak fra arealgrense for handel med visse typer varer(plasskrevende varegrupper).

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2006/11652
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 16891/2008
Klassering: L80
Saksbehandler: Hilde Garfelt

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Teknisk utvalg	28.02.2008	8/08
Formannskapet	13.03.2008	44/08
Bystyret	27.03.2008	35/08

Kommunalteknisk infrastruktur i private byggefelt

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Teknisk utvalg å avgi slik innstilling til Formannskapet:

1. Bystyret gir sin tilslutning til at Rådmannen kan fremforhandle avtaler med private utbyggere, som beskrevet i saken, med det formål at utbygger skal nyte godt av kommunens avgiftsposisjon ved utbygging av kommunalteknisk infrastruktur i boligområder.
2. Utgifter og anleggsbidrag for slik avtale bokføres i egne anlegg i kommunens investeringsregnskap. Kompensasjon for merverdiavgift godskrives anleggene.
3. Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtale med Planbo Bolig AS om utbygging på Sorgenfri, i henhold til vedtakets punkt 1-2, innenfor en totalramme på 30 millioner kroner inkludert merverdiavgift.

Fredrikstad, 10.02.2008

Teknisk utvalgs behandling 28.02.2008:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Teknisk utvalgs innstilling av 28.02.2008 til Formannskapet:

1. Bystyret gir sin tilslutning til at Rådmannen kan fremforhandle avtaler med private utbyggere, som beskrevet i saken, med det formål at utbygger skal nyte godt av kommunens avgiftsposisjon ved utbygging av kommunalteknisk infrastruktur i boligområder.
2. Utgifter og anleggsbidrag for slik avtale bokføres i egne anlegg i kommunens investeringsregnskap. Kompensasjon for merverdiavgift godskrives anleggene.
3. Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtale med Planbo Bolig AS om utbygging på Sorgenfri, i henhold til vedtakets punkt 1-2, innenfor en totalramme på 30 millioner kroner inkludert merverdiavgift.

Sammendrag

I henhold til Kommunestyrets vedtak i sak 80/06 skal kommunalteknisk infrastruktur bekostes av utbygger ved alle typer utbygginger i Fredrikstad kommune. Ved utbygging av

kommunalteknisk infrastruktur for boligområder har kommunen en gunstigere avgiftsposisjon enn private utbyggere. Netto kostnader ved utbygging av kommunalteknisk infrastruktur i boligområder blir lavere når kommunen står som byggherre for anleggene.

Private utbyggere i Fredrikstad har tatt kontakt med kommunen og ønsker å etablere samarbeid som gjør at utbygger skal kunne nyte godt av kommunens avgiftsposisjon. Dette kan praktisk løses ved at det inngås avtale om at kommunen står som byggherre og utbygger yter et anleggsbidrag som tilsvarer kommunens utgifter. Skattedirektoratet har åpnet for at det kan inngås slike avtaler.

Rådmannen har vurdert at slike avtaler kan være med på å stimulere til vekst og utvikling i kommunen. På bakgrunn av dette anbefaler rådmannen Bystyret å gi sin tilslutning til at Rådmannen kan fremforhandle slike avtaler. Rådmannen ber videre om fullmakt til å inngå avtale med Planbo Bolig AS, om utbygging av kommunalteknisk infrastruktur på Sorgenfri.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Forutsigbarhetsvedtak for utbyggingsavtaler. Kommunestyret, sak 80/06, behandlet 21.09.2006
2. Spørsmål om avtale mellom en kommune og en utbygger av et tomteområde for boliger medførte fradragrett for inngående avgift for kommunen på områdets anlegg for vann og avløp og om de beløp kommunen kunne kreve refundert fra utbygger kunne anses som anleggsbidrag, som ikke medførte avgiftsplikt for kommunen (merverdiavgiftsloven §§ 3 og 21). Bindende forhåndsuttalelse fra Skattedirektoratet, avgitt 5. august 2005.
<http://www.skatteetaten.no/Templates/BindendeForhandsuttalelse.aspx?id=29015&epslanguage=NO>

Saksopplysninger

Administrasjonen i Fredrikstad kommune har blitt kontaktet av private utbyggere som ønsker å inngå avtaler med kommunen om utbygging av kommunalteknisk infrastruktur i boligområder. Den aktuelle type avtaler vil gi utbygger mulighet til å nyte godt av kommunens avgiftsposisjon. I denne saken redegjøres for hva slike avtaler vil innebære for kommunen. Rådmannen anbefaler Bystyret å gi sin tilslutning til at det kan fremforhandles denne type avtaler med private utbyggere. Rådmannen ber videre om fullmakt til å inngå avtale om utbygging av kommunalteknisk infrastruktur med Planbo Bolig AS.

Bakgrunn for inngåelse av avtaler om utbygging av kommunalteknisk infrastruktur

I henhold til Kommunestyrets vedtak i sak 80/06 skal kommunalteknisk infrastruktur bekostes av utbygger ved alle typer utbygginger i Fredrikstad kommune. Avtale om dette skal vedlegges søknad om igangsettingstillatelse for utbyggingsprosjekter. Kommunalteknisk infrastruktur skal overtas kostnadsfritt av Fredrikstad kommune, drift og vedlikehold besørges deretter av kommunen.

Med kommunalteknisk infrastruktur menes kommunale veier og trafikkanlegg, vann- og avløpsanlegg samt nødvendige tilknytninger og sammenkoblinger til eksisterende infrastruktur. Denne saken omhandler ikke boligsosiale tiltak og kostnader knyttet til sosial infrastruktur.

Ved utbygging av kommunalteknisk infrastruktur har kommunen en mer gunstig avgiftsposisjon enn private utbyggere, slik at kostnadene ved privat utbygging blir større enn når kommunen står som byggherre. Regelverket er i hovedtrekk følgende: Kommunal omsetning av vann- og kloakktjenester er avgiftspliktig virksomhet. Når kommunen

opparbeider infrastruktur for vann- og kloakktjenester har kommunen derfor rett til fradrag for inngående avgift. Private utbyggere av boligområder har normalt ikke samme rett til fradrag.

Ved utbygging av offentlig vei er kostnader knyttet til tjenester fritatt for merverdiavgift, men materiellinnsats til veier er avgiftsbelagt. Det foreligger ikke rett til fradrag for inngående avgift, men kommunene har i henhold til kompensasjonsloven rett til kompensasjon for betalt merverdiavgift. Private utbyggere har normalt ikke rett til kompensasjon.

Skattedirektoratet har åpnet for at kommunen har fradragrett for inngående avgift for kommunalteknisk infrastruktur selv om en annen bekoster og forestår utbyggingen. Dette forutsetter at faktura stiles til kommunen, betales av kommunen og bokføres i kommunens regnskap. Kommunen kan kreve anleggsbidrag fra utbygger til dekning av netto utgifter og det skal ikke beregnes utgående avgift av refusjonsbeløpet. Det vil si at det er åpnet for at det kan inngås avtale med privat utbygger med formål at utbygger skal nyte godt av kommunens avgiftsposisjon.

Elementer i avtale med privat utbygger

Dersom privat utbygger skal nyte godt av kommunens avgiftsposisjon kan dette praktisk løses ved at kommunen inngår avtale med utbygger om at kommunen står som byggherre. Slik avtale vil komme i tillegg til den obligatoriske utbyggingsavtalen i henhold til Kommune-styrevedtak i sak 80/06. Utgiftene faktureres kommunen og utbygger betaler et anleggsbidrag som dekker kommunens faktiske netto utgifter. Kommunens faktiske netto utgifter vil være fakturabeløp eksklusive merverdiavgift som refunderes i henhold til merverdiavgiftsloven eller kompenseres i henhold til kompensasjonsloven, kostnader knyttet til likviditetsbelastning samt kommunens administrasjonskostnader.

Kommunens utgifter og inntekter for slik avtale bokføres som et eget anlegg i investeringsregnskapet. For at ordningen ikke skal innebære en økonomisk risiko for kommunen må det innarbeides i avtalen at utbygger stiller bankgaranti for de totale netto utbyggingskostnadene som omfattes av avtalen, inkludert et tillegg for uforutsette utgifter. Innenfor nåværende regelverk må bankgarantien også omfatte momsrefusjonsbeløpet (jfr. neste avsnitt).

For at utbygger skal nyte godt av kommunens avgiftsposisjon for utbygging av veier må Bystyret gjøre vedtak om at refusjon for merverdiavgift tilføres aktuelle anlegg. Det er videre en teoretisk mulighet for at kommunens totale regnskapsresultat kan tilsi at slik overføring må strykes, og bankgaranti fra utbygger må derfor også omfatte momsrefusjonsbeløpet. Disse forhold gjelder 2008. Systemet er under omlegging og forventes endret fra 2009.

I forhold til lov om offentlige anskaffelser vil den private utbyggeren være den reelle byggherren. Viktige momenter her er at det for kommunen som byggherre forutsettes at ordningen er vederlagsfri og kostnadsfri, og at kommunen ikke har utgifter som følge av sin posisjon som byggherre. Det vil være den private utbyggeren som inngår en entreprisekontrakt med en privat entreprenør, altså en avtale mellom to private parter hvor den private utbygger er den reelle byggherre.

Avtale med Planbo Boliger AS

Fredrikstad kommune ved Teknisk drift er blitt kontaktet av Planbo Boliger AS som ønsker å inngå avtale om kommunalteknisk infrastruktur for utbygging av boligfelt på Sorgenfri. Utbygger fremholder at ordningen vil gjøre det mulig å finansiere en mer helhetlig utbygging, hvor hele området kan bygges ut raskere enn det ellers vil være mulig. Priser for boligkjøpere vil bli fastsatt ut fra vurdering av markedspris.

Totalrammen for utbygging av kommunalteknisk infrastruktur er 30 millioner kroner inkludert merverdiavgift. Det er inngått utbyggingsavtale i henhold til kommunestyrets vedtak i sak 80/06, og det er gitt igangsettingstillatelse. Rådmannen ber Bystyret om fullmakt til å inngå

avtale om utbygging av kommunalteknisk infrastruktur, for at utbygger skal nyte godt av kommunens avgiftsposisjon.

Økonomiske konsekvenser

Den foreslåtte ordningen vil ikke medføre noen form for økonomisk belastning for kommunen. Det er en forutsetning at kommunen skal få dekket sine kostnader, både utbyggingskostnader, likviditetsbelastning og administrasjonskostnader. Utbygger må også stille bankgaranti som sikrer kommunen mot økonomisk risiko.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant

Vurdering

Fredrikstad kommune ønsker å stimulere til vekst og utvikling i kommunen. Rådmannen vurderer at tiltak som kan legge til rette for byggeaktivitet og begrense kostnader ved utbygging vil være med på å gjøre Fredrikstad til en attraktiv kommune å etablere seg i. Ordningen vil ikke direkte påvirke priser på ferdige boliger, men vil medvirke til at det er mulig å gjennomføre mer helhetlige utbygginger og vil kunne stimulere til økt byggeaktivitet.

Rådmannen har vært i tvil om det er riktig å bruke kommunens avgiftsposisjon til å inngå avtaler som beskrevet i saken. Det er imidlertid brakt på det rene at Skattedirektoratet åpner for slike avtaler og at de vil være i tråd med gjeldende regelverk. Det forutsettes at kommunen får dekket alle sine kostnader. Rådmannen anbefaler derfor at utbyggere gis mulighet til å inngå slike avtaler med kommunen.

Videre har rådmannen gjort en juridisk vurdering av om slik avtale vil være i strid med regelverket for offentlige anskaffelser. I utgangspunktet er den private utbyggeren den reelle byggherren, og det er den private utbyggeren som inngår en entreprisekontrakt med en privat entreprenør.

Dersom kommunen skal inngå slike avtaler ser rådmannen det som nødvendig å sikre seg mot at kommunen blir sittende igjen med et halvferdig anlegg dersom den private utbyggeren går konkurs. Rådmannen forutsetter derfor at utbygger må stille bankgaranti for hele anlegget ved inngåelse av slike avtaler. Garantien må også omfatte uforutsette utgifter.

På bakgrunn av dette anbefaler Rådmannen at Bystyret gir sin tilslutning til at Rådmannen kan fremforhandle avtaler om utbygging av kommunalteknisk infrastruktur. Rådmannen ber også om fullmakt til å inngå slik avtale med Planbo Bolig AS.

Ved nye enkeltsaker vil Rådmannen legge frem egen sak om fullmakt til å inngå avtaler.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2006/2178
Dokumentnr.: 14
Løpenr.: 21520/2008
Klassering: B13
Saksbehandler: Tor Ivar Strand

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	27.02.2008	11/08
Formannskapet	13.03.2008	45/08
Bystyret	27.03.2008	36/08

Høring om læreplan for religion, livssyn og etikk i grunnskolen

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Oppvekstutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Fredrikstad kommune støtter Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i læreplan for religion, livssyn og etikk i grunnskolen

Fredrikstad, 25.02.08

Oppvekstutvalgets behandling 27.02.2008:

Dette var en tilleggssak som ble lagt fram i møtet. Utvalgsleder spurte om noen av medlemmene hadde noe imot å behandle saken. Det var ingen som hadde innsigelser til dette.

På vegne av KrF, H, FrP og V fremmet av repr. Anne-Line Dahle (KrF) følgende forslag :

Fredrikstad kommune vil fremheve følgende:

1. *Fredrikstad kommune reagerer på at det sendes ut på høring forslag til endringer i læreplan for et RLE-fag når det ennå ikke er vedtatt å endre dagens KRL-fag. Vi kan ikke se at endringsforslaget er begrunnet i dommen fra EMD.*
2. *Hvis dagens prosentfordeling mellom hovedområdene fjernes, forsvinner en grunnleggende føring av faget. Hvem skal nå vekte fagområdene i forhold til hverandre? Det må skje lokalt, av den enkelte lærer eller skole, men planen gir ikke prinsipper for lokal tilpasning.*
3. *Nåværende mulighet for å forskyve enkelte kompetansemål fra 1.-4. årstrinn til 5.-7. årstrinn, er foreslått tatt bort. Årsaken til at ordningen i sin tid ble innført, var at man på bakgrunn av de omfattende evalueringene av faget ønsket å ta hensyn til de yngste elevenes erfaringsbakgrunn og til lokale forhold. Tanken var at de yngste elevene først skulle få møte det kjente før de fikk møte det ukjente. Nå legger planen opp til at elevene skal møte livssynsmangfoldet i hele sin bredde fra første skoledag, enten dette mangfoldet er representert lokalt eller ikke. Dette er uheldig og unødvendig rigid.*
4. *Målformuleringen om at faget skal styrke enkeltelevens identitet, er tatt ut i forslaget. RLE-faget skal altså, ut fra læreplanen ikke lenger ha en identitetsbyggende funksjon, noe som har vært svært viktig for KRL-faget. Det er når en er trygg på egen tradisjon og overbevisning en best kan møte andre med respekt og toleranse. Bortfall av denne målsettingen er derfor svært uheldig.*

På vegne av SP fremmet repr. Elin Tvette (SP) følgende forslag:

Aktiviteter som fortelling, forming, dramatisering, sang og musikk, samtaler og besøk skal bidra til å engasjere elevene og gi innsikt i ulike religioner og livssyn.

Votering:

Ovennevnte forslag fremmet av Anne-Line Dahle (KrF) ble satt opp mot rådmannens innstilling. Forslaget ble vedtatt med 6 stemmer mot 3 (3AP) som ble avgitt for rådmannens innstilling.

Ovennevnte forslag fremmet av repr. Elin Tvette (SP) ble vedtatt med 6 stemmer mot 3 (3AP).

Oppvekstutvalgets innstilling 27.02.2008:

Fredrikstad kommune vil fremheve følgende:

1. Fredrikstad kommune reagerer på at det sendes ut på høring forslag til endringer i læreplan for et RLE-fag når det ennå ikke er vedtatt å endre dagens KRL-fag. Vi kan ikke se at endringsforslaget er begrunnet i dommen fra EMD.
2. Hvis dagens prosentfordeling mellom hovedområdene fjernes, forsvinner en grunnleggende føring av faget. Hvem skal nå vekte fagområdene i forhold til hverandre? Det må skje lokalt, av den enkelte lærer eller skole, men planen gir ikke prinsipper for lokal tilpasning.
3. Nåværende mulighet for å forskyve enkelte kompetansemål fra 1.-4. årstrinn til 5.-7. årstrinn, er foreslått tatt bort. Årsaken til at ordningen i sin tid ble innført, var at man på bakgrunn av de omfattende evalueringene av faget ønsket å ta hensyn til de yngste elevenes erfaringsbakgrunn og til lokale forhold. Tanken var at de yngste elevene først skulle få møte det kjente før de fikk møte det ukjente. Nå legger planen opp til at elevene skal møte livssynsmangfoldet i hele sin bredde fra første skoledag, enten dette mangfoldet er representert lokalt eller ikke. Dette er uheldig og unødvendig rigid.
4. Målformuleringen om at faget skal styrke enkeltelevens identitet, er tatt ut i forslaget. RLE-faget skal altså, ut fra læreplanen ikke lenger ha en identitetsbyggende funksjon, noe som har vært svært viktig for KRL-faget. Det er når en er trygg på egen tradisjon og overbevisning en best kan møte andre med respekt og toleranse. Bortfall av denne målsettingen er derfor svært uheldig.
5. Aktiviteter som fortelling, forming, dramatisering, sang og musikk, samtaler og besøk skal bidra til å engasjere elevene og gi innsikt i ulike religioner og livssyn.

Sammendrag

Saken omfatter høring på forslag til Læreplan i religion, livssyn og etikk. Høringsforslaget gjelder endringer i formål med faget der blant annet henvisning til Opplæringsloven er tatt bort samt endringer innenfor struktur og justeringer av kompetansemål.

Vedlegg

1. Nåværende "formål med faget"
2. Foreslått nytt "formål med faget"

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet

2. Opplæringsloven, §§ 2-3 A og 2-4
3. Høringsbrev - Læreplan i religion, livssyn og etikk:
http://www.skolenettet.no/laereplaner/login_lp.aspx?id=46409&epslanguage=NO&scope=S copeLaerAns

Saksopplysninger

Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) avsa 29. juni 2007 dom om KRL-faget og fritaksreglene. EMD fastslår at det opprinnelige faget og ordningen med begrenset fritak, slik det var i 1997, var i strid med Den europeiske menneskerettkonvensjonen (EMK). Læreplanen for KRL-faget og bestemmelsene om begrenset fritak ble endret i 2002 og 2005. Den siste endringen ble foretatt etter at FNs menneskerettskomité avga uttalelse av 8. november 2004 om at KRL-faget var i strid med menneskerettighetene. Flere av endringene i 2005 imøtekommer deler av kritikken fra EMD.

På bakgrunn av dommen i EMD mot KRL-faget har Kunnskapsdepartementet fremmet endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven). Lovforslaget inneholder fremlegg om endringer på følgende område:

- Fritak fra aktiviteter m.m. i opplæringen (opplæringsloven § 2-3a).
- Undervisningen i faget kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (opplæringsloven § 2-4)

Endringene i opplæringsloven gjelder også navnet på faget. Departementet har tidligere sendt ut høring om forslag om å endre navnet på faget til religion, livssyn og etikk.

Høringen i denne saken omfatter noen endringer i læreplanen for faget og omfatter formål, struktur og kompetansemål.

Økonomiske konsekvenser

Ingen konsekvenser

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant

Vurdering

Hørings spørsmålene er knyttet til de foreslåtte endringene i faget. Det er også åpnet for å knytte mer generelle kommentarer til læreplanutkastet.

Formål:

- I formålet er det gjort noen endringer, og henvisningen til Opplæringsloven er tatt bort.

Gjeldende og forslag til ny formålsformulering er vedlagt denne saken.

Vurdering: Faget blir ved denne endringen sidestilt med andre fag i forhold til Opplæringsloven.

Struktur:

- Hovedområder: Det er ikke anledning til å forskyve kompetansemål til høyere årstrinn.

Vurdering: Dette gjør at RLE-faget sidestilles med øvrige fag i Kunnskapsløftet hvor det ikke er anledning til å forskyve kompetansemål til høyere årstrinn.

- Timetall: Bestemmelsen om prosentfordeling av mengde mellom de ulike hovedområdene er tatt bort.

Vurdering: Dette gjør at RLE-faget sidestilles med øvrige fag i Kunnskapsløftet hvor det ikke er prosentfordeling av mengden mellom de ulike hovedområdene i faget.

Kompetansemål:

- Kristendom etter 4. trinn:
"Mål for opplæringen er at eleven skal kunne utforske den lokale kirke, finne spor av kristendommens historie i lokalmiljøet og i distriktet og presentere funnene på ulike måter"

er foreslått endret til:

"Mål for opplæringen er at eleven skal kunne beskrive den lokale kirke, finne spor av kristendommens historie i lokalmiljøet og i distriktet og presentere funnene på ulike måter"

Vurdering: Denne endringen ser ikke ut til å få noen konsekvenser av betydning.

Grunnleggende ferdigheter, hovedområder, og vurderingsordning er beholdt uforandret.

Til orientering har Kunnskapsdepartementet endret kompetansemål i filosofi og etikk etter 7. trinn fra:

"Mål for opplæringen er at eleven skal kunne drøfte noen spørsmål som den samiske urbefolkningen er opptatt av i vår tid"

til:

"Mål for opplæringen er at eleven skal kunne drøfte noen spørsmål som det samiske urfolket er opptatt av i vår tid"

Endringen trer i kraft når læreplanen i religion, livssyn og etikk er fastsatt.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2004/10481
Dokumentnr.: 24
Løpenr.: 17056/2008
Klassering: 300/711
Saksbehandler: Viggo Haugland

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	13.03.2008	46/08
Bystyret	27.03.2008	37/08

Kiæråsen barnehage – endrede økonomiske forutsetninger etter 2. anbudsrunde

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Formannskapet å gi slik innstilling til Bystyret:

1. Prosjektet gjennomføres med bygging av "Ny Jernbanegata barnehage", samt avlastningslokaler for virksomhet "Omsorg, dag og avlastning" (ODA).
2. Eksisterende gamle gymnastikksal rehabiliteres ikke, og rives.
3. Investeringsramme for "Ny jernbanegata barnehage" økes fra 46,98 millioner kroner til 60,0 millioner kroner. Tilleggsbevilgningen på 13,02 millioner kroner finansieres med økt låneopptak.
4. Lokalisering for bryteklubben Atlas oversendes Kultur og næringsseksjonen til videre utredning.
5. Saken sendes tilbake til Plan- og byggekomiteèn for gjennomføring av prosjektet.

Fredrikstad, 27.02.2008

Sammendrag

Prosjektet som er lokalisert til Lislebyveien 68, Gamle Lahellemoen skole, er tidligere bevilget en ramme på 46,98 millioner kroner inkl. mva.. Det har gjennom to anbudsrunder vist seg å være umulig å gjennomføre prosjektet innenfor gjeldende budsjettamme. Ombygging og oppgradering av den gamle gymnastikksalen utgjør en stor økonomisk risiko, og fordyrer prosjektet vesentlig. Budsjettprognose etter anbudsrunde nr. 2 utgjør kr 69 773 000 inkl. mva. Budsjettamme etter ekstraordinær behandling i Plan- og byggekomiteèn utgjør 60 millioner kroner inkl. mva.

Vedlegg

- 1 Referat fra ekstraordinært i Plan- og byggekomiteèn 22.02.08

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Bystyret sak 57/06 – Vurdering av utbyggingsalternativer ved gamle Lahellemoen skole, Lislebyveien 68.
2. Bystyret sak 81/07 – Økonomiske konsekvenser som følge av prisvekst i byggebransjen.

Saksopplysninger

Kjæråsen barnehage og avlastningssenter, samt rehabilitering av gymnastikksal er tidligere behandlet i kommunestyret den 11.05.06 og 14.06.07. Prosjektet er innvilget en ramme på 46,98 millioner kroner.

Prosjektet har vært utlyst for offentlig anskaffelse i to omganger. Første gang fikk kommunen inn ett tilbud på 60 millioner kroner inkl. mva. Tillagt andre prosjektkostnader gir dette et behov for en ramme på 73 millioner kroner. Plan og byggekomiteen for Kiæråsen besluttet å sende prosjektet ut på ny anbudsrunde.

Etter 2. gangs utlysning foreligger 3 tilbud på henholdsvis:

- a. 46.836.000 millioner kroner inkl. mva.
- b. 49.450.625 millioner kroner inkl. mva.
- c. 59.862.621 millioner kroner inkl. mva.

Andre prosjektkostnader som honorarer, gebyrer og avsetning til uforutsette utgifter på ca. 23 millioner kroner kommer i tillegg, slik at reserve for uforutsette utgifter er større en normalt, vesentlig grunnet usikkerhet knyttet til ombygging og oppgradering av den gamle gymnastikksalen. Prognose for totale kostnader ender etter dette på ca. 70 millioner kroner.

Barnehagedriften

Jernbanegata barnehage er tidligere omtalt i sak 57/08 og drives i dag på dispensasjon fra forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skole.

ODA

Det er tidligere besluttet at virksomhet ODA har behov for nye lokaler for å samordne og effektivisere deler av sin virksomhet.

Avlastningssenteret i prosjektet skal erstatte tidligere Begby og Leie avlastning. Begby avlastning holder til i et bygg hvor det drives dagtilbud for psykisk utviklingshemmede. Det kan derfor utnyttes på døgnbasis kun i helgene. Avlastningsbrukerne er multifunksjons-hemmede, pleietrengende og alvorlig syke barn. Dette tilsier at de må gis et tilbud også på dagtid når de er for syke til å være på skolen. I dag må de flyttes rundt til andre ledige lokaler på dagtid, lokaler som oftest ikke er hensiktsmessige til pleie og stell av multifunksjonshemmede.

Leie avlastning drives i dag i et mursteinsbygg fra 1890 i Gamle Kirkevei. Det er særdeles uhensiktsmessige lokaler, og det vil påføre kommunen betydelige utgifter å restaurere bygget. Teknisk drift har vurdert dette. Leie er heller ikke tilrettelagt for å kunne gi tilbud til de brukerne fra Begby som ville kunne trenge et tilbud på dagtid.

Plan- og byggekomiteen

Kommunens faste plan- og byggekomité har i møte den 08.01.08 behandlet tilbudene til Kiæråsen og kommet med følgende innstilling. Prosjektet kan ikke gjennomføres i full skala innenfor kostnadsrammen. Plan og byggekomiteen har bedt om at saken belyses med 3 hovedalternativer;

1. Tilleggsbevilgning for gjennomføring i full skala.
2. Bearbeide og redusere prosjektet, slik at det kan gjennomføres innen budsjettammen.
3. Skrinlegge prosjektet.

Konsekvenser ved respektive alternativ:

1. En tilleggsbevilgning
2. Å bearbeide eller redusere prosjektet betyr at deler av prosjektet kuttet ut, eksempelvis ODA eller gymsal. Store endringer kan medføre behov for ny prosjektering og anbudsrunde, samt saksbehandling.

3. Å skrinlegge prosjektet fører til at Jernbanegata barnehage må løses på en annen måte, da de til nå har fått innvilget dispensasjon fra forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehage. Virksomhet ODA vil ikke greie å tilrettelegge for det lovpålagte tjenestetilbudet, og oppnår ikke en effektiviseringsgevinst. Gymnastikksalen må fortsatt holde den standard den har i dag.

Plan- og byggekomiteèn behandlet saken i ekstraordinært møte fredag 22.02.08, og innstilte med følgende anbefaling til Rådmannen:

1. Prosjektet gjennomføres med bygging av "Ny Jernbanegata barnehage", samt avlastningslokaler for virksomhet "Omsorg, dag og avlastning" (ODA).
2. Gymnastikksal rehabiliteres ikke, men rives.
3. Det bevilges 13 020 000 – trettemillionertyvetusen – kroner som tilleggsfinansiering for å gjennomføre prosjektet innenfor en total budsjetttramme på 60 millioner kroner inkl. mva.
4. Ny lokalisering for bryteklubben Atlas oversendes Kultur og næringsseksjonen til videre utredning.
5. Saken sendes tilbake til Plan- og byggekomiteèn for videre arbeid.

Økonomiske konsekvenser

Kostnadsrammen for barnehagen økes fra 46,98 millioner kroner til 60,0 millioner kroner. Tilleggsbevilgningen finansieres med økt låneopptak som medfører økte finanskostnader med omtrent 1,2 millioner kroner. De økte finanskostnadene vil få effekt fra 2009 og innarbeides i rulleringen av handlingsplanen.

Ansattes medbestemmelse

Har fram til anbud hele veien vært med i prosessen ved prosjekt- og brukergrupper.

Vurdering

I tillegg til nåværende avlastning i lite hensiktsmessige lokaler ved Begby og Leie kjøpes det enkeltplasser eksternt ved private institusjoner. Kjøp av plasser vil opphøre når nye lokaler blir ferdigstilt. Kapasiteten ved Leie og Begby er i dag sprengt i forhold til å gi flere et tilbud. Fredrikstad kommune er derfor sterkt i behov av et sted hvor kompetansen og avlastnings-tilbudet kan samles, og vil også bli rimeligere enn ved kjøp av plasser til enkeltbrukere, når flere barn gis avlastning i egnede lokaler.

Plan- og byggekomiteèn anbefaler rådmannen å innstille på å gjennomføre prosjektet nå uten ytterligere forsinkelser. Helhetlig vurdert anbefaler komiteèn å eliminere den største risikoen i prosjektet ved å rive eksisterende gymnastikksal. Dette vil kunne forenkle noe bygningsmessig, og er vurdert å gi en samlet besparelse på ca. 10 millioner kroner. Prosjektet anbefales gjennomført med nye lokaler for barnehage og avlastning for ODA innenfor en total budsjetttramme på 60 millioner kroner.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2007/1 1853
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 21868/2008
Klassering: D24
Saksbehandler: Tom Hermansen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	13.03.2008	47/08
Bystyret	27.03.2008	38/08

Kongsten friluftsbad - endring i rehabiliteringsplanen

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Formannskapet å gi slik innstilling til Bystyret:

1. Kommunens egen bevilgning på 9,4 millioner kroner til renovering og standardheving av uteanlegget på Kongsten benyttes til å ferdigstille igangsatte arbeider som er nødvendig for at badeanlegget skal fremstå tilstrekkelig innbydende og funksjonelt til badesesongen 2008.
2. Innenfor bevilgningen gjennomføres det en tilstandsvurdering av anlegget for å kartlegge nødvendige tiltak med kostnadsvurderinger.
3. Rådmannen kommer tilbake til saken når dette foreligger.

Fredrikstad, 20. februar 2008

Sammendrag

Bystyret har vedtatt å investere 12,8 millioner kroner i en nødvendig renovering og standardheving av friluftsbadet på Kongsten. Det er forutsatt at 3,4 millioner kroner av dette er spillemiddeltilskudd.

Arbeidet startet opp i 2007 og var planlagt slutført i 2008. Erfaringene med arbeidene så langt og driften av anlegget sist sommer tyder på problemer med selve vannbehandlingssystemet. Det er oppdaget lekkasjer fra rørsystemene, og det ble gjennomført en visuell befaring i slutten av desember. Denne konkluderer med at det kan være behov for større investeringer i vannbehandlingsanlegget. Anlegget er gammelt og må uansett en gang i fremtiden skiftes ut. Ovennevnte rapport kan tyde på at dette kan skje tidligere enn beregnet. Behov, omfang og kostnader må utredes nærmere i egen tilstandsvurdering.

Når denne situasjonen ble klar, tok rådmannen kontakt med Kirke- og Kulturdepartementet (KKD) og orienterte om situasjonen. Departementets opplyste at søknader om spillemidler på til sammen 3,4 millioner kroner ikke kunne bli innfridd på grunn av den nye situasjonen. Det gis ikke spillemidler til ytre opprusting av denne type anlegg med mindre alle elementer oppgraderes.

Situasjonen er dermed:

- 1) Det vil være lite klokt å legge ned økonomi og arbeid i noe som må fjernes når hele eller deler av vannbehandlingssystemet sannsynligvis må skiftes ut.
- 2) Det vil ikke være tilstrekkelig med midler til å gjøre planlagt arbeid når 3,4 millioner kroner (spillemidlene) ikke kan påregnes.

Rådmannen anbefaler derfor at kommunens nettobidrag på 9,4 millioner kroner benyttes til å ferdigstille det arbeid som er nødvendig for at badeanlegget skal fremstå tilstrekkelig innbydende og funksjonelt til badesesongen 2008. Dette omfatter nytt servicehus for billettsalg og kiosk, ny beplantning i bed med tilhørende heller og kantstein og opparbeide lekeplass for barn. Innenfor bevilgningen gjennomføres tilstandsvurdering fra ekstern fagkonsulent for å dokumentere nødvendige tiltak i forhold til vannbehandlingsanlegget.

Arbeider som vil måtte gjøres om ved eventuell utskifting av vannbehandlingssystemet, igangsettes ikke. Dette gjelder blant annet oppgradering av barnebasseng og stupebasseng, utskifting av heller i bassengområdet, oppgradering av toaletter/garderobe og rampe for funksjonshemmede i basseng.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter

Rapport etter visuell gjennomgang, datert 21.12.2007.
Bystyresak 155/07: Budsjett 2008 og HP 2008 – 2011

Saksopplysninger

Bystyret vedtok i handlingsplan 2008-2011 at friluftsbadet skal ferdigstilles i 2008. Arbeidet med å oppgradere anlegget til et mer innbydende og funksjonelt arbeid ble påbegynt i 2007 og det ventes at det skal stå klart til sesong åpning sommeren 2008. Det er avsatt 2,5 million kroner i 2007 og 10 millioner kroner til dette i inneværende års budsjett. 3,4 millioner av disse er forventede spillemidler.

Finansiering av rehabiliteringsplanen har vært planlagt slik:

Kommunal bevilgning 2007	1.850.000
Spillemiddeltilskudd	900.000
Kommunal bevilgning 2008	7.500.000
Spillemiddeltilskudd	<u>2.500.000</u>
TOTALT	12.750.000
Netto kommunal andel	<u>9.350.000</u>

Historikk og status:

Badeanlegget i Kongstenanlegget, med svømmehall og friluftsbad, ble åpnet i 1972. Den første av idrettshallene åpnet allerede i 1971, mens tilbygget kom i 1992. Kongstenanlegget er kommunens største idrettsanlegg og har hvert år ca. 400.000 besøkende.

Svømmehallen og friluftsbadet utgjør viktige elementer i anlegget, og bare friluftsbadet alene har et inntekspotensiale på opp til 800 000 kroner på en god sommer. Svømmehallen er åpen i perioden september – medio mai, mens friluftsbadets sesong er i juni, juli og august. Det tekniske anlegget, dvs. vannbehandlingsanlegget, er felles for svømmehallen og friluftsbadet. Dagens anlegg er ikke bygget slik at det er mulig å ha drift i svømmehallen og friluftsbadet samtidig.

Tilstanden til det tekniske anlegget i badeanleggene har hele tiden vært under vurdering. Planene om Aktivitetsbyen Gamle Fredrikstad (AGF) har i seg elementer der badeanlegget på

Kongsten ville kunne få en oppgradering, men usikkerheten i dette prosjektet synes større nå enn tidligere.

Mye har skjedd siden anlegget ble bygget i 1972, og kravene er endret. Nye forskrifter for badeanlegg kom i 1996, og ble revidert høsten 2007 med virkning fra 1/1-2008. Kongstenanlegget har kunnet, og kan drive på dispensasjon så lenge vannkvaliteten er god. Det foretas jevnlig målinger av vannkvaliteten, og senest i januar d.å. har kommunens miljøavdeling foretatt en revisjon der konklusjonen er at vannkvaliteten er god nok.

Nye forhold

Under fjorårets sesong i friluftsbadet ble det registrert en del forhold som har skapt tvil om tilstanden ved vanntilførselen til utebassenget.. Blant annet kan det tyde på at det kan være lekkasjer på rør mellom svømmehallbygget og bassengene i friluftsbadet. Det er avdekket at vannstanden i utebassenget er ustabil, og det måtte etterfylles mer vann enn tidligere. Det ble bestilt en tilstandsrapport høsten 2007.

Rapporten, som er utarbeidet etter en visuell gjennomgang av vannbehandlingsanlegget, forelå 21. desember 2007. Rapporten dokumenterer at det i løpet av senere år er gjennomført noen fornyelser og vedlikehold av det tekniske utstyret slik at anlegget fungerer og er i normal drift. Rapporten peker imidlertid på at anlegget har en rekke mangler, og at det ikke tilfredsstillers dagens krav til vannbehandlingsanlegg i badeanlegg. I løpet av noen år vil det være behov for en fullstendig reovering av vannsirkulasjonssystemet. Hvor omfattende dette vil være, er umulig å si før det er utarbeidet en fullstendig og mer dyptgående tilstandsrapport for anlegget.

Da rehabiliteringen av friluftsbadet ble planlagt, fikk man ved henvendelse til Kirke- og Kulturdepartementet (KKD) bekreftet at man kan forvente 1/3 av kostnadene dekket ved spillemidler til den type arbeid som skulle utføres ved friluftsbadet på Kongsten. Da ovennevnte rapport forelå ble KKD kontaktet på nytt, og på nyåret i 2008 opplyser departementet at spillemidler likevel ikke vil bli anbefalt til rehabilitering over bakken når tilstanden er så usikker for anlegget som ligger under bakken.

KKD viser til forskriftene, og opplyser at det ikke gis spillemiddeltilskudd til rehabilitering av slike anlegg med mindre det blir gjennomført en fullstendig rehabilitering som tar for seg alle elementer. Det legges særlig vekt på at vannbehandlingsanlegg skal oppfylle dagens krav, som er betydelig innskjerpet i forhold til da anlegget ble bygd i 1972. Samtidig åpner departementet for at det kan gis høyere tilskuddssatser til bygging og rehabilitering av slike badeanlegg i perioden 2007-2010.

Konsekvenser

For den planlagte fremdrifts- og finansieringsplanen for friluftsbadet vil dette få konsekvenser. Det må derfor foretas en vurdering av hvilke tiltak som kan og bør gjennomføres innenfor gjeldende budsjetttramme.

Rådmannen foreslår at uteanlegget inkludert bygging av nytt servicehus for billett- og kiosksalg ferdigstilles innenfor kommunens budsjettbevilgning på 9,4 millioner kroner. Dette inkluderer ny beplantning i bed med tilhørende heller og kantstein og opparbeide lekeplass for barn. Innenfor bevilgningen gjennomføres også tilstandsvurdering fra ekstern fagkonsulent for å dokumentere nødvendige tiltak i forhold til vannbehandlingsanlegget.

Arbeider som vil måtte gjøres om ved eventuell utskifting av vannbehandlingssystemet, igangsettes ikke. Dette gjelder blant annet oppgradering av barnebasseng og stupebasseng, utskifting av heller i bassengområdet, oppgradering av toaletter og rampe for funksjonshemmede i basseng.

Økonomiske konsekvenser

I handlingsplanen for 2008 – 2011 er det innarbeidet renter og avdrag for et lån på 9,4 millioner kroner. Kapitalkostnadene utgjør i underkant av 0,9 millioner kroner.

De anbefalte tiltakene innenfor investeringsrammen vil ikke bli påvirket ved en eventuell senere oppgradering av vannbehandlingsanlegget. Ved å utsette deler av planlagte tiltak, unngår kommunen å måtte gjøre dette arbeidet på nytt når helt nødvendig utbedring av bassengene skal foretas.

De økonomiske konsekvensene blir mindre ved å foreta denne "snuoperasjonen". Ved å utsette deler av investeringen som opprinnelig var planlagt – unngår man å måtte gjøre dette arbeidet på nytt når helt nødvendig utbedring av bassengene skal foretas.

Ansattes medbestemmelse

Ansatte i Kongstenhallen har deltatt i utarbeidelse av rehabiliteringsplanen og er informert om sakens utvikling.

Vurdering

Usikkerheten omkring vannbehandlingsanlegget i Kongstenanlegget gjør det nødvendig å foreta en nøye vurdering av rekkefølgen på de tiltak som skal gjennomføres. Det må også foretas en grundig tilstandsvurdering med kostnadsoverslag, der alle elementer i friluftsbadet og svømmehallbygget inkl. tekniske anlegg for vannbehandling, luft m.m. tas med. Det foreslås å avsette 250.000 kroner til å gjennomføre tilstandsvurderingen som må utføres av ekstern konsulent.

I mellomtiden er det avgjørende at friluftsbadet kan fungere så normalt som mulig siden dette er et viktig tilbud til byens befolkning, turister og tilreisende. For virksomheten Park og Idrett kan driften av friluftsbadet utgjøre inntekter i størrelse 700 - 800.000 kroner på en god sommer.

Noen av elementene i rehabiliteringsplanen bør gjennomføres for at anlegget skal fungere for brukerne. Samtidig er det viktig at det legges til rette slik at ansatte har gode arbeidsforhold. Nåværende billettbod/kiosk er i så dårlig forfatning at den nærmest er kondemnabel og uakseptabel som arbeidsplass.

Ved å flytte servicehuset til sydenden av anlegget vil det bli god adkomst for publikum og betydelig bedre parkeringsmuligheter. I tillegg vil det gi økte muligheter for salg av kioskvare og badeartikler. Et nytt servicehus vil kunne gi friluftsbadet et vesentlig "løft". For øvrig gjennomføres/slutføres ny beplantning i bed med tilhørende heller og kantstein og opparbeiding av lekeplass for barn. Innenfor bevilgningen gjennomføres som nevnt tilstandsvurdering fra ekstern fagkonsulent for å dokumentere nødvendige tiltak i forhold til vannbehandlingsanlegget.

Arbeider som vil måtte gjøres om ved eventuell utskifting av vannbehandlingssystemet, igangsettes ikke. Dette gjelder oppgradering av barnebasseng og stupebasseng, utskifting av heller i bassengområdet, rampe for funksjonshemmede i basseng og oppgradering av toaletter/garderobe.

En foreløpig "ferdigstilling" av friluftsbadet, slik det er skissert i saken, vil kunne gjennomføres innenfor vedtatt budsjett. Det vil forhåpentligvis bli cirka 800 000 kroner igjen. Badet vil i mellomtiden kunne brukes, og arbeider som vil måtte gjøres på nytt når en større renovering kommer utsettes. På den måten brukes ikke midler til kortvarig eller liten nytte.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2008/1045
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 3637/2008
Klassering:
Saksbehandler: Jørgen Søderberg Jansen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kultur- og næringsutvalget	27.02.2008	7/08
Formannskapet	13.03.2008	48/08
Bystyret	27.03.2008	39/08

Sak om Fredrikstad Kinos utleiescene

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Kultur- og næringsutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Utescenen sees som en del av det fremtidige kulturscenesamarbeidet og beholdes i kommunal eie.
2. Den inngåtte avtalen med Månen Musikkelskap evalueres og formaliseres.

Fredrikstad, 15. februar 2008

Kultur- og næringsutvalgets behandling 27.02.2008:

På vegne av Fredrikstad FrP og Høyre fremmet representanten Anita Vik, FrP, følgende forslag:

1. Utescenen som Fredrikstad kommune eier, skal selges.
2. Den muntlige avtalen med Månen Musikkelskap, opphører.

Votering:

Rådmannens forslag vedtatt mot 3 stemmer (2FrP 1H) som ble avgitt for forslaget fra Fredrikstad FrP og H.

På vegne av Fredrikstad FrP og Høyre fremmet Anita Vik (FrP) deretter følgende forslag:

Det fremmes mindretallsanke.

Kultur- og næringsutvalgets vedtak 27.02.2008:

1. Utescenen sees som en del av det fremtidige kulturscenesamarbeidet og beholdes i kommunal eie.
2. Den inngåtte avtalen med Månen Musikkelskap evalueres og formaliseres.

Mindretallsanke:

Mindretallet anker saken inn for Formannskapet/Bystyret i henhold til delegeringsreglementets pkt. 2.6

Sammendrag

Fredrikstad kino er pr i dag et av landets mest komplette kinoanlegg. Kinoen driver i tillegg til ordinær kinovisning med kioskdirift, møter og konferanser, billettsalg for flere typer arrangementer, og utleie av et utendørs sceneanlegg. De ulike elementene er strategisk viktige deler i en helhetlig plan for å skape et økonomisk grunnlag for fremtidig drift av kommunal kino i Fredrikstad.

Fredrikstad Kino har i de senere år investert deler av tidligere års driftsoverskudd i et komplett sceneanlegg til utendørsbruk. Motivene var å gi Fredrikstad og byens kulturliv en lenge etterlengtet scene som ville gjøre det lettere for lokale arrangører å sette opp større utendørs konserter og arrangementer, samtidig som det skulle sikre kinoen fremtidige leieinntekter i størrelsesordenen 100.000 kroner pr år.

Fredrikstad Kino inngikk i 2007 en muntlig avtale med Månen Musikkelskap om oppbevaring, drift og vedlikehold av scenen i en femårsperiode. Avtalen skal etter planen evalueres og formaliseres etter første driftsår. Rådmannen vurderer en videreføring og en endelig formalisering av avtalen til å være det beste alternativet i dagens situasjon.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Fredrikstad kino er pr i dag et av landets mest komplette kinoanlegg. Kinoen driver i tillegg til ordinær kinovisning med kioskdirift, møter og konferanser, billettsalg for flere typer arrangementer, og utleie av et utendørs sceneanlegg. De ulike elementene er strategisk viktige deler i en helhetlig plan for å skape et økonomisk grunnlag for fremtidig drift av kommunal kino i Fredrikstad.

Fredrikstad Kino var den første kommunale kinoen i landet som overtok kioskdiriften selv etter at Freia nærmest hadde hatt monopol på dette. Det førte umiddelbart til en sterk økning i kinoens inntekter. Kinoen har gjennom årene rustet opp salene slik at man nå også driver med utleie av kinosalene til møter og konferanser. Kinoens mobile kinoanlegg gir også leieinntekter fra hele landet. Billettsalg til teater, konserter og andre arrangementer har også blitt en del av kinoens drift. Alt dette er ting som de fleste kinoer ikke driver med, men som gir kinoen ekstra inntekter ved å benytte utstyret, lokalene, åpningstidene og personalet på en mer effektiv måte.

Bredden i tilbudet er med på å sikre kinoen et bredere økonomisk grunnlag, og skal på sikt gjøre kinoens økonomi mer stabil. Kinoens vanlige inntekter fra billettsalg, kiosksalg og reklame vil alltid være avhengig av tilgangen på store filmer, og det gjør kinoens økonomi sårbar. Dette har man sett tydelig i 2007, hvor sviktende besøk har ført til et underskudd for kinodriften.

Fredrikstad Kino har i de senere år investert deler av tidligere års driftsoverskudd i et komplett sceneanlegg til utendørsbruk, med scenegulv og scenetak. Motivene var for det første å gi Fredrikstad og byens kulturliv en lenge etterlengtet scene som ville gjøre det lettere for lokale

arrangører å sette opp større utendørs konserter og arrangementer. I tillegg skulle scenen sikre kinoen fremtidige leieinntekter. Sceneriggen kompletterer kinoens mobile utekinoanlegg slik at man til sammen kan tilby et unikt anlegg for utleie i lokalsamfunnet, regionen og landet.

Selv om scenen er tenkt som en kompletterende del av driften ved Fredrikstad kino har man tatt en strategisk beslutning om ikke å benytte egne ressurser til å drive utleie av utescenen. For kinoen har det vært viktigere at man opererer med et helhetlig konsept som både omfatter utleie og rigging av utescenen. Den totale driften av scenen er derfor satt bort til Månen Musikkselskap i en avtale hvor kinoen skal motta en prosentvis del av brutto leieinntekter som eier av scenen. Det er inngått en muntlig avtale med Månen om dette, men avtalen skal evalueres, og eventuelt justeres, etter første driftsår. Avtalen er nå klar til å formaliseres.

Kinoen inngår som en naturlig del av begrepet "Fredrikstads kulturscener" sammen med Kulturhuset Blå Grotte og St. Croix huset. I et planlagt samarbeid mellom kinoen og Blå Grotte vil en utleiescene være et naturlig og svært nyttig kompliment til den ordinære driften. De kommunale kulturscenene vil da ha et komplett tilbud til de fleste typer arrangementer, både ute og inne. Det vil også være en ekstra inntektskilde som kan sikre det økonomiske grunnlaget for kulturscenene i årene som kommer.

Økonomiske konsekvenser

Innkjøp av scenen har så langt kostet Fredrikstad Kino ca 600.000 kroner. Riggen er kjøpt inn og levert i to omganger i løpet av 2007. Forsinkelser i forhold til bestillingene fra kommunens side medførte at scenen ikke ble komplett før i august 2007. Dette medførte igjen store problemer ift utleie i høysesongen for utescener, noe som igjen medførte at Fredrikstad Kino ikke har hatt inntekter på scenen i 2007.

Et eventuelt salg av scenen vil kunne medføre et tap (opp i mot innkjøpspris) i størrelsesordenen ca 100.000 til 200.000 kroner. Det er naturlig at salgsværdien av en brukt scene vil være mindre enn innkjøpsprisen. På forespørsel har eksterne kilder gjort et anslag som sier at antatt markedsverdi i dag er ca 400.000 til 500.000 kroner.

Fredrikstad kino har ikke bedt om konkrete tilbud på scenen fra eksterne miljøer. Da det er inngått en muntlig leieavtale i år 2007 bør et eventuelt salg i 2008 skje i forståelse med Månen Musikkselskap. Ved et slikt salg vil kommunen kunne vurdere å få betalingen i årlige rater fordelt på en hensiktsmessig måte.

En fortsatt utleieavtale vil sikre kinoen ekstra inntekter og en økonomi som er noe mindre avhengig av variasjonene i kinobesøket. I en formalisert kontrakt vil kommunen kunne be om en garanti for en minimumsinntekt på 100.000 kroner pr år. Avtalen foreslås for øvrig videreført i forhold til kommunens ønske om at man sørger for lagring, vedlikehold, forsikring og alle andre utgifter. Det vil videre foreslås tillagt et avsnitt knyttet til kommunens egne bruk av scenen til rabatterte priser. For kinoen forventes derfor en revidert kontrakt å representere en fast årlig inntekt, uten at det krever noe arbeid eller utlegg for kinoen som påvirker bemanningssituasjon og budsjett.

Ansattes medbestemmelse

Ingen

Vurdering

Det finnes i teorien tre alternativer for scenens fremtid. Disse er å leie den ut som i dag, overta driften selv eller selge scenen som den står. I realiteten er valgene noe mer begrenset. Egen drift av scenen er pr i dag uaktuelt med tanke på behovet for kompetanse, lagringsplass og økonomi. Et salg vil medføre at vi legger bort våre egne strategier, og at vi må ta et økonomisk tap i et år hvor vi i realiteten skal forsøke å bygge fremtidens kino.

En leiekontrakt har selvfølgelig også begrensninger, men dette vurderes allikevel som den beste løsningen pr i dag.

På bakgrunn av gjeldende saksopplysninger, og det forhold at det er inngått en driftsavtale knyttet til scenen, ønsker Fredrikstad kino fortsatt å eie utescenen i årene som kommer. Det er viktig for Fredrikstad kommune, og kulturscenene, å ha en bredde i tilbudet. Scenen er således en viktig del i den langsiktige strategien som skal gi nødvendig bredde i tilbudet til befolkningen.

Å eie et sceneanlegg for utleie er som nevnt ikke en opplagt del av kinodriften, men Fredrikstad Kino har alltid vært opptatt av å sikre seg flere inntektskilder, og dermed en mer stabil økonomi. Driften av selve scenen er planlagt ivaretatt av Månen musikkselskap. Månen Musikkselskap skal i henhold til avtalen stå for lagring, utleie og rigging av scenen. Fredrikstad Kino vil, som eier av scenen, motta leieinntekter for scenen samt ha tilgang til scenen for eget bruk.

Driften av en utleiescene krever en kompetanse og et kontaktnettverk som de kommunale kulturscenene foreløpig ikke besitter. Å overta driften selv vil derfor kreve en større administrasjon og økte lønnsutgifter.

Ett av de viktigste argumentene for fortsatt å eie scenen er knyttet til at man sikrer tilgjengeligheten for kulturlivet i Fredrikstad. En samarbeidspartner som tar seg av driften av scenen skal samtidig sikre kinoen/kulturscenen en stabil årlig inntekt fra utleien. Etter de gjenstående fire årene av leieavtalen kan det på nytt prøves om man skal videreføre kontrakten, overta driftsansvaret selv, eller om man skal gå for et salg av scenen.

Dagens avtale med Månen Musikkselskap inneholder enkelte punkter hvor man så langt ikke har vært tydelige nok i forhold til innhold og ansvar. Rådmannen vil, etter vedtak i denne saken, sette i gang med å formalisere avtalen med Månen Musikkselskap. I en reforhandlet avtale vil det som nevnt bli vektlagt å tydeliggjøre den avtalen som til nå bare har vært forklart med muntlig forståelse mellom de to partene.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2007/1752
Dokumentnr.: 8
Løpenr.: 9552/2008
Klassering: 250
Saksbehandler: Egil Olsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	13.03.2008	49/08
Bystyret	27.03.2008	40/08

Justering av finansstrategien - anleggsobligasjoner

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler Formannskapet å innstille overfor Bystyret:

1. Finansreglementet justeres ved at det åpnes for anleggsobligasjoner i den langsiktige renteforvaltningen.
2. Rådmannen gis fullmakt til å omgjøre investeringsfond etter kapitaltransaksjoner i Fredrikstad Energi AS på 240 millioner kroner som per i dag er plassert som omløpsmidler til en anleggsportefølje (anleggsobligasjoner).

Fredrikstad, 25. januar 2008

Sammendrag

For å redusere renterisikoen og skape noe større forutsigbarhet i den langsiktige renteforvaltningen, foreslår rådmannen at deler av dagens markedsbaserte omløpsmidler omdefineres til en anleggsbasert obligasjonsportefølje. Dette er en regnskapsteknisk endring, men også en formell endring i forhold til at alternativ bruk av en anleggsportefølje blir noe begrenset i porteføljens løpetid. Formålet er fortsatt at fondet skal gi renteinntekter for å opprettholde realverdien og gi en løpende rente til finansiering av driften. Porteføljen kan løses inn i løpetiden, men vil da utløse fullt kursutslag i henhold til aktuell markedsrente.

Investeringsfond etter kapitaltransaksjoner i Fredrikstad Energi AS på 240 millioner kroner som per i dag er plassert i omløpsmidler, har de nødvendige egenskapene til å bli definert som en anleggsportefølje (anleggsobligasjoner). Rådmannen foreslår derfor at dette fondet defineres som en anleggsportefølje og omgjøres i balansen i henhold til dette. Dette krever et bystyrevedtak, og rådmannen ber om fullmakt til å gjennomføre denne endringen.

En anleggsportefølje og et fond med helt like obligasjoner vil naturligvis til slutt gi identisk avkastning, men svingningene før forfallet vil være ulike. En anleggsportefølje vil imidlertid kunne gi høyere avkastning enn et obligasjonsfond på grunn av lavere kostnader og lavere likviditet. Begge disse faktorene vil forventningsmessig gi et avkastningstillegg.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Kommunestyresak 22/07 – Oppdatert finansreglement
2. Reglement for finansforvaltning, 15. Februar 2007.

Saksopplysninger

Innledende kommentar

Bystyret har i møte 15.02 2007 justert finansreglementet med fokus på oppdatering av reglementet som følge av endringer i rammebetingelsene i finansmarkedet. I revideringen ble det lagt vekt på behovet for oppbygging av bufferfond for å dekke periodevis dårlig/negativ avkastning og tydeligere fokus på etisk tilnærming. Den finansfaglige tilnærmingen lå for øvrig fast.

I foreliggende sak foreslår rådmannen en ny faglig tilnærming som åpner for en omklassifisering av en definert del av den langsiktige finansielle markedsporteføljen til en anleggsportefølje. Dette er en endring innenfor rammene i eksisterende finansreglement som krever vedtak i bystyret. Forslaget innebærer at det etableres en portefølje med obligasjoner som holdes til forfall noe som innebærer at disse dermed ikke blir gjenstand for aktivt kjøp og slag i eierperioden. Dette ligger innenfor totalporteføljens renteandel. Begrepene forklares nærmere nedenfor.

Målsettingen ved endringen er å skape større forutsigbarhet i renteforvaltningen ved å redusere renterisikoen (renteendringer) samtidig som markedet nå åpner for mer interessante langsiktige renter som kan stabilisere renteinntektene. Ulempen ved dette er at den andelen som defineres som en anleggsportefølje er mer bundet opp i et fond som på kort sikt vil være mindre tilgjengelig til annen bruk (reduisert likviditet i porteføljen).

Bakgrunn og litt teori for etablering av anleggsportefølje

Langsiktige finansielle aktiva skal forvaltes atskilt fra kommunens driftslikviditet og resultatet av forvaltningen skal ikke være utslagsgivende for tjenesteproduksjonen på kort sikt. Dette betyr at det kan fokuseres mindre på kortsiktige svingninger i markedet og at det skal legges større vekt på den langsiktige avkastningen. Det skal imidlertid ikke tas finansiell risiko som anses vesentlig. I det vedtatte finansreglementet legges det større vekt på risikoreduksjon enn på muligheten for høy avkastning (og med det større risiko). Strategien og frihetsgradene i reglementet legger grunnlaget for dette. Styring og resultater følges opp i sammenheng med renter på kortsiktig likviditet og gjeldsforvaltningen. Det er netto finansposter som det til slutt rapporteres på og som er viktig for sluttresultatet.

En kommune har i utgangspunktet to typer finansielle aktiva:

Omløpsbaserte finansielle aktiva tilsvarer dagens langsiktige plasseringsportefølje slik den er definert. Dette er likvide plasseringer i markedsbaserte verdipapirer i henhold til verdipapirhandelsloven og forutsetter aktivt kjøp og salg av verdipapirene. Kurser fastsettes på daglig basis. Disse papirene føres i driftsregnskapet til markedsverdi slik at kurs- og renteendringer gir resultatmessig effekt når regnskapet avsluttes.

Finansielle langsiktige anleggsmidler har en løpetid/eierhorisont på mer enn et år regnet fra anskaffelsestidspunktet og føres i balansen som anleggsmidler. Dette er hovedsakelig investeringer i verdipapirer ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. Eksempel på dette er eierandeler i energiverk som Fredrikstad Energi AS og Østfold Energi AS, buss-selskaper som BorgBuss AS, attføringsbedrifter og utlånte formidlingslån (startlån fra Husbanken). Anleggsmidler kan også være obligasjoner som bystyret har vedtatt skal holdes til forfall. Fredrikstad kommune har per dato ikke en slik definert obligasjonsportefølje, og det er dette som er temaet i foreliggende sak.

En obligasjon er et rentebærende, omsettelig verdipapir med en løpetid på over et år som er utstedt av private bedrifter eller offentlige institusjoner. Utsteder forplikter seg til å betale kjøper et bestemte årlige beløp (kuponger) og pålydende ved endelig innløsning. Periode for fast rentesats, nedbetalingsstruktur og avdragstid kan avtales fritt. Fredrikstad kommune har operert i dette markedet i mange år både som utsteder av obligasjoner/sertifikater og som kjøper (plassering av penger for å motta renter).

Obligasjoner og pengemarked (kortsiktige renteplasseringer) er i praksis en beregning av framtidige renteinntekter beregnet i dagens verdi (nåverdberegninger av framtidige kontantstrømmer). Endring i markedsrenter vil kunne slå til dels kraftig ut i dagens kurs avhengig av løpetiden (rentebindingstiden på plasseringen). Noen enkle prinsipper gjelder:

1. En rentenedgang vil gi kursgevinst i dag, men vil gi lavere løpende avkastning fremover
2. En renteoppgang vil gi kurstap i dag, men vil gi høyere løpende avkastning framover

En anleggsportefølje er en samling enkeltobligasjoner som er satt sammen i en egen portefølje. Denne porteføljen eies 100% av kommunen. Intensjonen er å eie obligasjonen til forfall i henhold til samlet løpetid på enkelt obligasjonene eksempelvis i 3 år. Dette er et viktig prinsipp og innebærer at pengene i stor grad er "låst" i eieperioden. Hvis porteføljen løses opp i perioden, vil hele porteføljen kursjusteres og gi positiv eller negativ resultatvirkning i forhold til aktuell rentesituasjon.

Som nevnt settes porteføljen sammen av enkeltobligasjoner med ulikt forfall/løpetid (f eks 1-10 år), men renterisikoen totalt styres mot målsetting (benchmark) i kommunens finansstrategi. Ved hver obligasjons forfall innenfor porteføljen kan det kjøpes en ny obligasjon, eller en kan velge å gjøre noe annet med pengene. Avkastningen vil bli relativt jevn i eie perioden ved at renteendringer ikke vil påvirke avkastningen før det kjøpes nye obligasjoner. Det vil være fornuftig at deler av porteføljen forfaller hvert år.

En portefølje vil bestå av statsobligasjoner, offentlig garanterte obligasjoner, kommunale/-fylkeskommunale obligasjoner, obligasjoner utstedt av banker og finansinstitusjoner og en liten andel obligasjoner fra solide industribedrifter.

Teoretisk vil en anleggsportefølje og et fond med helt like obligasjoner naturligvis til slutt gi identisk avkastning, men svingningene før forfallet vil være ulike. En anleggsportefølje vil også kunne gi høyere avkastning enn et obligasjonsfond på grunn av lavere kostnader og lavere likviditet. Begge disse faktorene vil forventningsmessig gi et avkastningstillegg.

Etablering av anleggsportefølje

Bystyret må definere en andel av den langsiktige porteføljen som skal klassifiseres som en anleggsportefølje. I praksis betyr dette at denne delen skal holdes fast og gi en løpende forutsigbar rente. Det bør være en målsetting at fondets realverdi opprettholdes over tid ved at fondet prisjusteres gjennom renteavkastningen. Øvrige renter føres i driftsregnskapet som nå.

En del av kommunens langsiktige portefølje består av et fond som i utgangspunktet var på 221,7 millioner kroner etter kapitaltransaksjoner i Fredrikstad Energi AS. Bystyret har i sak 00/0109 – møtedato 19.10.00 (Fredrikstad Energiverk AS – Disponering av ekstarordinært kapitaluttak) vedtatt at dette fondet skal gi en løpende avkastning til finansiering av driften etter at realverdien på fondet er opprettholdt. Dette er gjennomført med unntak av de årene som kommunen hadde underskudd. Ved utløpet av 2007 har fondet en saldo på omtrent 240,0 millioner kroner.

Med utgangspunkt i bystyrets daværende vedtak har dette investeringsfondet egenskaper som tilsier at fondet kan plasseres og forvaltes som en anleggsportefølje. Det legges til grunn langsiktighet ved at realverdien skal opprettholdes. Øvrig renteavkastning føres i driftsregnskapet.

Økonomiske konsekvenser

Det vises til kommentarer under saksopplysninger og vurdering.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdering

Kommunens finansreglement tas jevnlig opp til justering og vurdering i forhold til endringer i rammevilkår og marked. Finansmarkedene har vært gjennom en periode med lave renter og relativt stabil høy aksjeavkastning. Utviklingen framover tilsier mer uforutsigbarhet i renteutviklingen samtidig som aksjemarkedene er svært krevende og turbulente. Starten på 2008 viser tydelig hvor fort en positiv utvikling kan snus i verdipapirmarkedet. Langsiktighet og forståelse for at markedene vil svinge er viktig spesielt når utviklingen på kort sikt er negativ. Det er allikevel de underliggende økonomiske analysene som er avgjørende for langsiktige investeringsbeslutninger.

Rådmannen har tidligere påpekt behovet for bufferfond for å kunne finansiere perioder med negativ/dårlig avkastning og vil vurdere dette på nytt i forbindelse med årsavslutningen for 2007. Poenget med bufferfond er å bygge opp dette i perioder med god avkastning slik at fondet kan finansiere perioder med negativ utvikling. Dette vil også gi rom for eventuelle strategiendringer.

Foreliggende sak omhandler ikke endringer i aksje eksponeringen, men en justering i renteforvaltningen. Målsettingen er å redusere renterisikoen (verdiendringer på grunn av renteendringer) og gi noe mer forutsigbarhet i renteforvaltningen ved at det defineres en anleggsportefølje. Ulempen er at den definerte anleggsporteføljen vil være mindre tilgjengelig for alternativ anvendelse i løpetiden.

Som nevnt i saksopplysningene vil investeringsfondet etter kapitaltransaksjonene i Fredrikstad Energi AS, ha de nødvendige egenskapene for å bli definert som en anleggsportefølje. Formålet med fondet er å opprettholde realverdien og deretter gi en renteinntekt til å finansiere driften. Rådmannen foreslår at fondet på omtrent 240 millioner kroner omgjøres til et anleggsmiddel. Dette betyr at fondet er mindre tilgjengelig til alternativ bruk i løpetiden, men vil gi en stabil og forutsigbar renteinntekt. I forhold til dagens praksis og tidligere vedtak er dette i realiteten en regnskapsmessig endring dersom Bystyrets tidligere vedtak opprettholdes. Fondet vil fortsatt gi løpende renteinntekter for å opprettholde realverdien og gi bidrag til å finansiere driften.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2008/4363
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 20391/2008
Klassering: 411
Saksbehandler: Leif Johannessen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Administrasjonsutvalget	11.03.2008	5/08
Formannskapet	13.03.2008	50/08
Bystyret	27.03.2008	41/08

Konstituering i stilling som rådmann

Ordførerens innstilling

Ordføreren anbefaler formannskapet å avgi en slik innstilling til bystyret:

1. Økonomi- og kommunikasjonssjef Anne Skau konstitueres i stillingen som rådmann i Fredrikstad kommune.
2. Konstitueringen gjøres gjeldene fra 01.05.2008 og fram til ny rådmann tiltrer stillingen.
3. Lønns- og arbeidsvilkår fastsettes tilsvarende hva som pr. dato er gjeldene for stillingen som rådmann.

Fredrikstad, 01.03.2008

Til Administrasjonsutvalgets behandling:

Ordføreren anbefaler administrasjonsutvalget å avgi en slik uttalelse:

1. Administrasjonsutvalget har ingen merknader til ordførerens innstilling

Rådmannen anbefaler administrasjonsutvalget å fatte et slikt vedtak:

1. Med forbehold om at økonomi- og kommunikasjonssjef Anne Skau blir konstituert i stillingen som rådmann konstitueres avdelingsleder Egil Olsen i stillingen som økonomi- og kommunikasjonssjef.
2. Konstitueringen gjøres gjeldene fra 01.05.2008 og så lenge økonomi- og kommunikasjonssjef Anne Skau er konstituert i stillingen som rådmann.
3. Lønns- og arbeidsvilkår fastsettes tilsvarende hva som pr. dato er gjeldene for stillingen som økonomi- og kommunikasjonssjef.

Sammendrag

Rådmann Kjell Kåresen fratrer stillingen som rådmann 30.04.2008. Med bakgrunn i at bystyret tidligst foretar ansettelse av ny rådmann i møte 08.05.2008 vil det være behov for å foreta konstituering i stillingen som rådmann inntil ny rådmann tiltrer.

Ordføreren anbefaler at økonomi- og kommunikasjonssjef Anne Skau konstitueres i stillingen som rådmann.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Rådmann Kjell Kåresen fratrer stillingen som rådmann 30.04.2008. Han fratrer stillingen med bakgrunn i oppnådd pensjonsalder.

Det er nedsatt et eget utvalg bestående av tre folkevalgte og en representant for de ansatte til å lede arbeidet med rekruttering av ny rådmann. Utvalget har inngått avtale med konsulentfirma ISCO Group om bistand i dette arbeidet. I følge den framdriftsplan som er lagt vil man prøve å få til ansettelse av ny rådmann i bystyrets møte 08.05.2008. Hvis denne framdriftsplan holder vil sannsynligvis ny rådmann kunne tiltre stillingen august/september 2008.

Ordføreren vil anbefale at økonomi- og kommunikasjonssjef Anne Skau konstitueres i stillingen som rådmann fra den dato rådmann Kjell Kåresen fratrer og fram til ny rådmann tiltre stillingen. Anne Skau har vært stedfortreder i den perioden Kjell Kåresen har vært rådmann i Fredrikstad kommune.

Det er bystyret som har myndighet til å ansette og konstituere i stillingen som rådmann. I stillingen som seksjonssjef for økonomi- og kommunikasjonsseksjonen er det administrasjonsutvalget som har tilsvarende myndighet.

Rådmannen vurderer at det også er behov for å foreta konstituering i stillingen som økonomi- og kommunikasjonssjef da det vil medføre en for stor arbeidsbelastning å kunne ivareta både stillingen som rådmann og som seksjonssjef. Rådmannen anbefaler at avdelingsleder Egil Olsen konstitueres i stillingen som seksjonssjef for den perioden Anne Skau skal fungere som rådmann. Egil Olsen er i dag avdelingsleder for plan- og økonomistaben og Anne Skau`s stedfortreder som seksjonssjef.

Når det gjelder stedfortreder for rådmann i konstitueringsperioden er det rådmannen som har myndighet til å oppnevne denne.

Økonomiske konsekvenser

Konstitueringene har ingen økonomiske konsekvenser utover hva som allerede ligger i budsjettene for 2008.

Ansattes medbestemmelse

De ansattes organisasjoner deltar under behandlingen av saken i administrasjonsutvalget.

Vurdering

Ordfører og rådmann har ingen vurderinger ut over hva som framkommer av saksopplysningene.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2007/12691
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 26420/2008
Klassering: P52
Saksbehandler: Eva Kristin Andersen

Møtebok

Behandlet av Bystyret	Møtedato 27.03.2008	Utvalgssaksnr. 42/08
--------------------------	------------------------	-------------------------

Interpellasjon: Oppstart med kontinuerlig Gamlebyen ferge

Fra Svein Bendik Hansen, Bymiljølista:

Som kjent er det vedtatt at det skal settes i gang kontinuerlig fergedrift som en forsøksordning i en 2-årsperiode. Gjennom byens aviser er vi gjort kjent med at det er uenighet om forslag til ny skiftplan med de ansatte. Administrasjonen mener at den nåværende planen er for god med 1 uke på og 1 uke fri og man har heller ikke kommet frem til enighet om andre forslag til løsninger hvor 2 uker på og 1 uke fri har vært vurdert. Det er også opplyst at administrasjonen ikke har foreslått økt bemanning. Det er Bymiljølista uenig i.

Jeg ønsker derfor å invitere bystyrets medlemmer til en diskusjon om hvordan vi kan få i gang dette tiltaket. Kan man komme frem til en løsning som begge parter kan leve med?